Et Meselesi

Şeyh Seyfuddin el-Muvahhid

Kaynak: Davetçinin Tefsiri cilt: 2, sayfa: 71, 120

Hazırlayan: http://www.tagutured.com/forum

Ölü, Kan, Domuz eti Ve Allah'tan Başkası Adına Kesilenlerin Haram Kılınması

بســـم الله الرحمن الرحيم

إِنَّمَا حَرَّمَ عَلَيْكُمُ الْمَيْتَةَ وَالدَّمَ وَلَحْمَ الْخِنزِيرِ وَمَا أُهِلَّ بِهِ لِغَيْرِ اللّهِ فَمَنِ اضْطُرَّ غَيْرَ بَاغٍ وَلاَ عَادٍ فَلا إِثْمَ عَلَيْهِ إِنَّ اللّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ

Bakara: 173 - (Allah) muhakkak ki size ölüyü, kanı, domuz etini, Allah'tan başkası adına kesilenleri haram kılmıştır. Kim zaruret içinde kalırsa, haddi aşmamak ve haksızlık yapmamak şartıyla (yemesinde) ona bir günah yoktur. Muhakkak ki Allah Gafur'dur, Rahim'dir.

Allah (c.c) bu ayetinde, mü'minlere haram kıldığı şeyleri bildiriyor ve hasır edatı olan innema ile başlıyor. Bununla; Şimdilik yalnız bu sayılanlar size haram kılındı demek istiyor. Zaten Allah'ın yiyecek konusunda haram kıldığı şeylerin çoğu da bu ayetten çıkmaktadır.

Haram kılınan yiyeceklerden biri de ölü hayvan etidir. Ölü hayvan; kendiliğinden ölen veya şer'i kesimle kesilmeyen hayvandır.

Kesilmiş hayvanın helal olması ve ölü hükmünü almaması için belli şartlar vardır. Bunlar:

1 - Kesen Kişinin Dini:

a- Müslüman Olmak: Bu konuda bütün alimler ittifak etmiştir.

Allah (c.c) şöyle buyuruyor:

“...sizin kestiğiniz müstesna...” (Maide: 3)

Ayetten de anlaşıldığı gibi burada hitap müslümanlaradır.

b - Kitap ehli (yahudi veya hristiyan) Olmak:

Bütün alimlere göre yahudi ve hristiyanların kestiği helaldir.

Delilleri:

1- Allah (c.c) şöyle buyuruyor:

“...Kitap ehlinin yemeği (kestiği) size helaldir...” (Maide:5)

Ayette geçen “kitap ehli”nden, yalnız yahudi ve hristiyanların kastedildiğini, “Sizden önceki kitap verilenler” bölümü açıkça ifade etmektedir.

Bütün alimlere göre ayette geçen “taam (yemek)” kelimesinden kastedilen; kestikleri etlerdir.

2- Rasulullah (s.a.s) şöyle buyurdu:

“Nıptiler'in bulunduğu Fars topraklarına indiğinizde onlardan et satın almak isterseniz, eğer hayvanı kesen yahudi ve hristiyan ise alın ve yiyin! Onu kesen mecusi ise yemeyin!” (Ahmed rivayet etti ve sahih dedi)

3-Hayber'in fethinde yahudilerden bir kadın, kesip kızarttığı koyun butunu zehirleyerek Rasulullah'a ikram etti. Rasulullah (s.a.s) ondan bir çiğnem ısırdı. Fakat sonra, yemeyip tükürdü. Sahabelerden bir kimse (Bişr b. Bera b. Marur) ise ondan yedi ve bu sebeple öldü. (Buhari, Müslim)

4 -Abdullah b. Muğaffel, Hayber'de yahudilerin kesip de attıkları bir yağ parçasından istifade etmek istedi. Rasulullah (s.a.s) de ona izin verdi. (Buhari Müslim, Siyeri Halebi)

5-Alimlerin icmaı:Bütün alimler yahudi ve hıristiyanların kestiğinin yenilebileceğinde ittifak etmişlerdir.

c-Sabii Olmak:

Şafiilere göre; eğer sabiiler, ehli kitap inancı üzere iseler, ehli kitaptan sayılırlar ve kestikleri yenir. Fakat ehli kitap inancı üzere değillerse, ehli kitap'tan sayılmazlar ve kestikleri yenmez.

İmam Ebu Hanife'ye göre; sabiilerin kestiği yenir. Çünkü onlar ehli kitaptandır.

Malikilere göre; sabiilerin kestiği yenmez. Çünkü onlar, ehli kitaptan değildirler.

d-Mecusi Olmamak:

Alimlerin çoğuna göre; Mecusilerin kestiği ve avladığı hayvanların eti yenilmez. Çünkü onlar ehli kitaptan değildirler.

Delilleri:

1-Rasulullah (s.a.s) mecusiler hakkında şöyle buyurmuştur:

“Mecusilere, ehli kitaba davrandığınız gibi davranın. Fakat kadınlarıyla evlenmeyin, kestiklerini yemeyin!” (Ebu Davud)

2 - Rasulullah (s.a.s) şöyle buyurdu:

“Nıptilerin bulunduğu Fars topraklarına indiğinizde onlardan et satın almak isterseniz, eğer hayvanı kesen yahudi ve hristiyan ise, alın ve yiyin! Onu kesen mecusi ise yemeyin!” (Ahmed rivayet etti ve sahih dedi)

3 -Yezid b. Habib'den, Ebu'l Hayr ona şöyle dedi:

İbni Va'le es Sebei'nin üzerinde bir kürk gördüm ve ona dokundum. O:

“Ona neden dokunuyorsun?” diye bana sordu. Ben Abdullah İbni Abbas'a:

“Bizler Mağrib (diyarın)da bulunuyoruz. Bizimle beraber Berberi ve Mecusiler de vardır. Onlar bize kestikleri koçlardan getiriyorlar. Fakat biz onların kestiklerini yemiyoruz. Bir de onlar, içlerine yağ koydukları deri tulumlarından getiriyorlar. (Bunları ne yapalım?)” dedim. İbni Abbas (r.a) da:

“Biz bunu Rasulullah'a sorduk, bize:

“Deriyi tabaklamak onu temizler” cevabını verdi.” (Müslim)

Said b. Müseyyeb, Ebu Sevr ve İbni Hazm'a göre mecusilerin ve sabiilerin kestiği yenir.

Delilleri:

1-Rasulullah (s.a.s) şöyle buyuruyor:

“Mecusilere ehli kitaba davrandığınız gibi davranın.” (Muvatta)

2-Rasulullah (s.a.s) mecusiler hakkında şöyle buyurmuştur:

“Mecusilere, ehli kitaba davrandığınız gibi davranın. Fakat kadınlarıyla evlenmeyin, kestiklerini yemeyin!” (Ebu Davud)

Bu alimler hadisin baş kısmını sahih kabul etmiş son kısmını ise sahih kabul etmemiştir.

Dikkat edilirse bu alimler mecusi ve sabiileri ehli kitaptan saydıkları için bu fetvayı vermişlerdir. Yoksa kitap ehli dışında bir taife görerek kestiklerini helal saymamışlardır.

Ebu'l Fida İsmail İbn Kesir şöyle diyor:

“Muvatta'da geçen hadis mürsel hadistir. Bu lafızla sabit olmamıştır. Sabit olarak şu hadis vardır.

Abdullah b. Affan'dan rivayet edildiğine göre:

“Rasulullah Hecer mecusilerinden cizye almıştır.” (Buhari)

Muvatta'da geçen hadis sahih olsa bile genel olarak almamak gerekir. Çünkü Maide: 5 ayeti bunun hükmünü tahsis eder. Bu ayete göre kitap ehli dışındaki müşriklerin kestiği haramdır.” (İbn Kesir Tefsiri c: 3 s: 37)

e -(Yahudi ve hristiyan olmayan) Müşrik, Putperest ve Mürted Olmamak:

Dört mezheb, zahiriler, bütün fıkıh ve hadis alimleri, besmele çekseler bile kitap ehli dışındaki müşrik, putperest ve mürtedlerin kestiğinden yemenin haram olduğunu bildirmişlerdir.

Delilleri:

1- Allah (c.c) şöyle buyuruyor:

“Kitap ehlinin yemeği (kestiği) size helaldir.” (Maide: 5)

Allah (c.c): “...sizin kestiğiniz müstesna...” (Maide: 3) ayetiyle sadece müslümanların kestiğini helal, diğer bütün müşriklerin kestiklerini haram kılmıştır. Daha sonra bu hükümden Maide: 5 ayetiyle kitap ehlinin kestiğini istisna etmiştir. Sadece kitap ehlinin istisna edilmesi, kitap ehli dışındaki müşriklerin kestiklerinin haram olduğunu gösterir.

Eğer bütün müşriklerin kestiği helal olsaydı, Allah (c.c)'nun; “Kitap ehlinin yemeği (kestiği) size helaldir” buyurması anlamsız olurdu. (Haşa) Çünkü, helal kılınan bir şeyin daha sonra tekrar helal kılınması anlamsızdır.

2- Rasulullah (s.a.s) şöyle buyurdu:

“Nıptilerin bulunduğu Fars topraklarına indiğiniz zaman et satın almak istediğinizde, eğer hayvanı kesen yahudi veya hristiyan ise alın ve yiyin, kesen mecusi ise yemeyin.” (Ahmed rivayet etti ve sahih dedi.)

3 -Yezid b. Habib'den, Ebu'l Hayr ona şöyle dedi:

İbni Va'le es Sebei'nin üzerinde bir kürk gördüm ve ona dokundum. O:

“Ona neden dokunuyorsun?” diye bana sordu. ve Abdullah İbni Abbas'a:

“Bizler Mağrib (diyarın)da bulunuyoruz. Bizimle beraber Berberi ve Mecusiler de vardır. Onlar bize kestikleri koçlardan getiriyorlar. Fakat biz onların kestiklerini yemiyoruz. Bir de onlar, içlerine yağ koydukları deri tulumlarından getiriyorlar. (Bunları ne yapalım?) dedim. İbni Abbas (r.a) da:

“Biz bunu Rasulullah'a sorduk, bize:

“Deriyi tabaklamak onu temizler” cevabını verdi.” (Müslim)

4- Müslümanların icmaı: Bütün sahabeler ve tabiin, müslümanlar ile kitap ehli dışında kalan kimselerin kestiklerinin haram olduğunda ittifak etmişlerdir. Bize, müslüman veya ehli kitab dışındaki kimselerin kestiklerinin yenebileceğine dair hiçbir rivayet ulaşmamıştır.

5- Bütün alimlere göre; ehli kitabın dinine girmiş olsa bile mürtedin kestiği hayvanın eti haramdır.

Ali b. Ebi Talib (r.a) Beni Tağlib hıristiyanlarının ne kestiklerinin yenmesini ne de kadınlarıyla evlenilmesini helal sayıyordu. Çünkü onlar müslüman olduktan sonra irtidat edip hristiyan oldular.

İmam Serahsi şöyle diyor:

“Alimlerin icmaıyla, iki şeyin helal olması dine bağlıdır. Bunlar; kesilen hayvan etleri ve evlenilecek kadınlardır. Mürtedin ise dini yoktur.” (El-Mebsut c: 10 s: 104)

İmam Şafii; yemek niyetiyle hayvan kesmeyi bir ibadet olarak kabul etmemesine rağmen, müslümanlar ile yahudi ve hristiyanlar dışındaki kimselerin kestikleri etlerden yemenin Maide: 3 ve Maide: 5 ayetlerine göre haram olduğunu söylemiştir. (Mezahibu'l-Erbaa c:1 s:729)

İbni Kayyım şöyle diyor:

“Kitap ehli dışındakilerin kestiği ölü hükmündedir. Kitap ehli dışındaki müşriklerin kestiğinin haram olmasının bizim bildiğimiz ve bilmediğimiz birtakım faydaları vardır.” (İlamu'l-Muvakkiin)

İbni Mesud, İbni Abbas, Ali, Cabir ve Ebu Burde den yapılan rivayetlerden de açıkça anlaşıldığı gibi; müslümanlar Fars ve Rum diyarlarını fethettikleri zaman bu gibi karışık milletlerin bulunduğu diyarlarda, hayvan kesenlerin müşrik mi yoksa ehli kitap mı olduklarını araştırıyorlardı. (El-Muğni ala muhtar el-harki c:9 s:393)

2 - Kesen Kişinin Genel Vasıfları:

a -Kadın:

Alimlerin çoğuna göre; kadın hayızlı bile olsa kestiği yenir. Fakat erkeğin kesmesi müstehaptır.

Ka'b b. Malik'in cariyesi, Sel dağında koyunlarını otlatırdı. Koyunlardan biri yaralanınca hemen bir taş parçasıyla hayvanı kesti. Ka'b Rasulullah'a durumu sorunca Rasulullah (s.a.s):

"Ondan yiyin!" dedi. (Buhari, Ahmed)

b -Deli, Sarhoş ve Büluğa Ermemiş Çocuk:

Cumhur'a göre; delinin, sarhoşun ve buluğa ermemiş çocuğun kestiği yenilmez.

İmam Şafii'ye göre; delinin, sarhoşun ve buluğa ermemiş çocuğun kestiği yenir, fakat mekruhtur.

Deli, sarhoş ve buluğa ermemiş çocuğun kestiği hayvanın etinden yenip yenmeyeceği konusundaki ihtilaflar, kesimde niyetin şart olup olmamasından kaynaklanmaktadır.

Cumhur, hayvan kesmeyi ibadet olarak kabul ettiği için niyeti şart koşmuştur. "Deli, sarhoş ve büluğa ermemiş çocuğun niyetleri geçersiz olduğu için kestikleri hayvanın eti de yenmez" demişlerdir.

İmam Şafii, hayvan kesmeyi ibadet olarak kabul etmediği için niyeti de şart görmemiştir. "Deli, sarhoş ve büluğa ermemiş çocuk, iki şah damarı ile yemek ve nefes borularını tamamen veya çoğunu keserek hayvanı boğazlasalar, kestikleri yenir" demiştir.

3 - Kesim Şartları:

a - Niyet:

Cumhura göre; hayvanı, yemek niyetiyle kesmek şarttır. Çünkü hayvan kesmek bir ibadettir. ibadetler ise niyetsiz kabul edilmez.

Delilleri:

1 - Allah (cc) şöyle buyuruyor:

"Rabbin için namaz kıl ve hayvan (kurban) kes.!" (Kevser: 2)

Allah (c.c) bu ayette, namaz ile hayvan kesmeyi yan yana zikretmiştir. Bu da, hayvan kesmenin ibadet olduğunu gösterir. ibadetler ise niyet olmaksızın kabul edilmezler. Dolayısıyla hayvanı yemek niyetiyle kesmek şarttır. Sadece öldürme niyetiyle veya kaza ile kesilen hayvanların eti haramdır.

2- Allah (c.c) şöyle buyuruyor:

"Kestiğiniz hayvanların ne etleri ne de kanları Allah'a ulaşır. Ancak sizin takvanız O'na ulaşır.." (Hac: 37)

Allah (c.c) bu ayeti kerimede müslümanlara hitab ederek şöyle buyuruyor: "Ey müslümanlar! Kestiğiniz hayvanların ne eti ne de kanı bana ulaşır. Bunlar bana ulaşsın diye hayvan kesmenizi emretmedim. Bana ulaşacak olan ancak takvanız yani, hayvanları benim rızam için kesmeye dair içinizden geçirdiğiniz niyetinizdir. Bundan başka hayvandan hiçbir şey bana ulaşmaz."

Bu ayet gösteriyor ki, kesim sırasında niyet şarttır. Niyetin şart olması hayvanı, besmele ile Allah için kesmenin ibadet olduğunu gösterir. Çünkü, bir şeyin Allah katında geçerli olabilmesi için niyet şart ise, o şey bir ibadettir. Hayvan kesme amelinde de niyet şart olduğu için o da bir ibadettir.

İmam Şafii'ye göre; hayvan kesmek bir ibadet değildir. Eğer kesilmesi gereken organları kesilmişse, yeme niyetiyle kesilmemiş olsa bile eti yenir.

b - Allah'ın Adını Zikretmek (Besmele Çekmek):

İmam Ahmed ve İmam Malik'in meşhur olan görüşüne, Hanefilerin tamamına göre; müslümanın, hayvan keserken Allah'ın adını zikretmesi şarttır. Keserken kasten üzerine Allah'ın adı zikredilmeyen hayvanın etinden yemek haramdır. Fakat, kesim sırasında Allah'ın adını zikretmeyi unutarak terkeden müslümanın kestiği hayvanın eti helaldir.

Delilleri:

1 -Allah (c.c) şöyle buyuruyor:

"Üzerine Allah'ın ismi zikredilmeyen (hayvan)ları yemeyin!" (En'am: 121)

2- "Üzerine Allah'ın ismi zikredilen (hayvan)ın etini yiyin!" (En'am: 118)

3 - Rasulullah (s.a.s) şöyle buyuruyor:

"Ümmetimin yanılarak, unutarak, baskı altında kalarak işledikleri bağışlanmıştır." (İbni Mace, Taberani)

İmam Ahmed ve İmam Malik'in bir görüşüne göre; müslüman kesim sırasında Allah'ın adını zikretmeyi unutarak bile terketse, kestiği hayvanın eti haram olur.

Delilleri:

1 - Allah (c.c) şöyle buyuruyor:

"Üzerine Allah'ın ismi zikredilmeyen(hayvan)ları yemeyin!" (En'am: 121)

2 - Adiy b. Hatem, Rasulullah'a şöyle sordu:

"Av köpeğimi salıyorum. Fakat beraberinde bir başka köpek daha görüyorum. Ve avı hangisinin tutup öldürdüğünü bilemiyorum. Bu durumda ne yapayım?" Rasulullah ona şöyle dedi:

"Böyle bir avı yeme! Çünkü sen sadece kendi köpeğin için besmele çekmiş, diğeri için çekmemiştin." (Buhari, Müslim, Ahmed)

Şafiilere, İmam Ahmed ile İmam Malik'in bir görüşüne göre; kesim sırasında Allah'ın adını zikretmek sünnettir, şart değildir. Allah'ın adını zikretmeyi bilerek terketmek ise mekruhtur. Fakat kesilen hayvanın eti haram olmaz.

Delilleri:

1- Allah (c.c) şöyle buyuruyor:

"...Sizin kestiğiniz müstesna..." (Maide: 3)

Allah (c.c) bu ayette keseni zikretmiştir. Besmeleyi zikretmemiştir. Ayrıca Allah (c.c), kitap ehlinin kestiğini helal kılmıştır. Halbuki onların çoğu kesim yaparken besmeleyi zikretmez. Bu ayet besmelenin şart olmadığını gösteriyor.

2 - Allah (c.c) şöyle buyuruyor:

"Üzerine Allah'ın ismi zikredilmeyen (hayvan)ları yemeyin!" (En'am:121)

Bu ayetten; "besmelesiz kesilen hayvanların etinden yemenin haram olduğu" değil, "Allah'ın isminden başka isim zikredilerek kesilen hayvanların etinden yemenin haram olduğu" anlaşılmaktadır.

3 - Aişe (r.a)'dan yapılan bir rivayet de bu görüşü desteklemektedir. Aişe (r.a) şöyle demiştir:

"Rasulullah (s.a.s)'e bir grup müslüman geldi ve dediler ki:

“Yeni müslüman olmuş bir kavim bize et getiriyor. Keserken Allah'ın ismini zikredip zikretmediklerini bilmiyoruz. Ne yapalım?” Bunun üzerine Rasulullah (s.a.s):

“Siz Allah'ın adını zikrederek yiyin” buyurdu. (Buhari, Ebu Davud, Nesei, İbni Mace, Malik)

Şayet Allah'ın adını zikretmek şart olsaydı, kesim sırasında üzerine Allah'ın adı zikredilip zikredilmediği şüpheli olan etlerin yenmesine izin verilmezdi.

4 - Rasulullah (s.a.s) şöyle buyurdu:

“Kesim sırasında Allah'ın adını zikretse de zikretmese de müslümanın kestiği helaldir.” (Ebu Davud, Darekutni)

5 - İbni Abbas şöyle dedi:

“Bir müslüman, Allah'ın ismini anmadan bir hayvan keserse onun etinden yiyin! Çünkü “müslim” kelimesinde Allah'ın isimlerinden bir isim (olan Selam) vardır.” (Darekutni)

Hayvan keserken bilerek besmeleyi terkeden müslümanın durumu üç şekildedir:

1 - “Benim kalbim Allah'ın ismi ve tevhidle doludur. Dilimle söylemem gerekmez.” Böyle düşünen müslümanın kestiği yenir. Çünkü Allah'ı zikretmiş ve yüceltmiştir.

2 - “Hayvanı keserken besmele söylemek şart değildir. Çünkü bu bir ibadet değildir, ben et yemek için kesiyorum” Böyle düşünen müslümanın kestiği de yenir. Çünkü delili bulunan bir alimin (İmam Şafii'nin) görüşüne dayanmıştır

3 - “Ben besmele çekmiyorum. Besmelenin kıymeti nedir ki?” Böyle düşünen kişinin kestiği yenmez. Çünkü bu kişi besmeleyi küçümsediği için mürted olmuştur. (İbni Arabi, Kurtubi-Ahkamu'l-Kur'an c: 7 s: 50)

4 - Kesim Şekli:

Tezkiye: İslam Şeriatinde hayvan kesmek tezkiye olarak isimlendirilir. Tezkiye kelimesi hayvan için kullanıldığında hayvanı, iki şah damarı ile birlikte yemek ve nefes borularından kesmek manasına gelir.

Şer'i tezkiye iki türlüdür:

1- İhtiyari Tezkiye: Keçi, koyun, inek gibi rahatlıkla kesilebilen hayvanların, iki şah damarı ile yemek ve nefes borularının hepsini veya çoğunu kesmektir. Buna zebh denir.

Rasulullah Huzaa'lı Büdeyl b. Verka'yı Mina vadisine boz bir deve üzerinde gönderdi ve şunu ilan ettirdi:

“Dikkat edin zebh boğaz ile gerdan arasında yapılır. Ayrıca hayvanın can vermesinde acele etmeyin" (Darekutni)

2-Zaruri Tezkiye: Kolaylıkla tutulup kesilemeyen vahşi hayvanları veya azgın deve ve sığırları, keskin bir alet ile vücudunun herhangi bir yerinden kanını akıtarak kesmektir. Buna nahr denir. Bu türlü kesim İslam şeriatinde caizdir.

Bununla ilgili olarak şöyle bir rivayet vardır:

Rasulullah (s.a.s) zamanında bir deve azmıştı. Bu deveyi yakalamak için bir grup atlı peşine düştü. Fakat onu yakalayamadılar. Bir adam okunu deveye sapladı ve onu öldürdü. Rasulullah (s.a.s) bu hadiseyi duyunca şöyle buyurdu:

“Bu hayvanlar bazen vahşi hayvanlar gibi olurlar. Böyle olanları, bu adamın yaptığı gibi yap(arak öldürün)ın.” (Buhari)

a - Hayvanda Kesilmesi Gereken Organların Sayısı:

Bütün alimlere göre; kesilecek hayvanın, yemek ve nefes boruları ile iki şah damarı kesilmelidir. Fakat bu organlardan en az kaç tanesinin kesilmesi gerektiğinde ihtilaf vardır.

İmam Ebu Hanife'ye göre; bu organlardan en az üç tanesinin kesilmesi gerekir. Hangileri kesilirse kesilsin farketmez.

Rasulullah (s.a.s) şöyle buyurdu:

“Kanı istediğin şey ile akıt ve Allah'ın adını an” (Ebu Davud, Nesei, İbni Mace)

İmam Ebu Yusuf'a göre; yemek ve nefes boruları ile birlikte şah damarlarından birinin kesilmesi şarttır.

İmam Muhammed'e göre; sayılan bu dört organdan her birinin çoğu muhakkak kesilmelidir.

Malikiler'e göre; nefes borusu ve iki şah damarının hepsini kesmek şarttır. Yemek borusunu kesmek ise şart deİğildir.

Delilleri:

1 -Rasulullah (s.a.s) şöyle buyurdu:

“Kanı akıtılanları ve Allah'ın ismi zikredilerek kesilenleri ye.” (Buhari, Müslim, Ebu Davud, Tirmizi, Nesei)

2 -Rasulullah (s.a.s) şöyle buyurdu:

“Diş ve tırnak dışında, iki damarı kesebilecek aletlerle kesilen hayvanları yiyin.” (Taberani)

Birinci delil; damarları kan akacak kadar kesmeyi şart koşuyor.

İkinci delil; iki damarın kesilmesini şart koşuyor. Şah damarları, nefes borusu kesilmeden kesilemezler. Dolayısıyla nefes borusu ve iki damarın kesilmesi şarttır.

Şafii ve Hanbeliler'e göre; yemek ve nefes borularını kesmek şarttır. Çünkü ancak bunlar kesildiği zaman hayat kaybolur. İki şah damarını kesmek ise müstehaptır.

b - Hayvanda Kesim Yeri:

Şafii, Hanbeli ve Malikiler'e göre; hayvanı, gırtlağının ortasından kesmek gerekir. Fakat, nefes borusu ile diğer kesilecek organlar aşağıda kalacak şekilde, gırtlağının üst kısmından kesilen hayvanın eti yenmez. Çünkü nefes borusunun kesilmesi şarttır. Bu şekildeki kesimle nefes borusu kesilmemiş olur.

Hanefilere ve bazı Malikilere göre; hayvan gırtlağının üst kısmından kesilse bile eti helaldir. Çünkü nefes borusunu kesmek şart değildir. İki şah damarının ve yemek borusunun kesilmesi yeterlidir.

c - Enseden Kesmenin Hükmü:

Malikilere göre; enseden kesilen hayvanın eti helal değildir. Çünkü bu şekildeki kesimde, iki damar ile yemek ve nefes boruları kesilmeden önce kemik iliği kesilmiş olur. Kemik iliği kesilince hayvan ölür. Dolayısıyla şah damarları ile yemek ve nefes borusu kesilse bile hayvan öldükten sonra kesilmiş olur ve eti, ölü hayvan eti hükmünü alır. Bu da haramdır.

Hanbeli, Şafii ve Hanefiler'e göre; enseden kesilen hayvanın eti helal olmasına rağmen mekruhtur. Hayvana eziyet verdiği için bu şekilde kesim yapan haram işlemiş olur.

Fakat hayvan enseden kesilirken hızlı bir şekilde, kesilmesi gereken organlarla birlikte kesilir ve hayvanda da bir hayat belirtisi bulunursa, o hayvanın eti yenir. Hayvandaki hayat belirtisi ise; kesildikten sonra, hareket etmesi veya kan fışkırmasıdır.

Hanefi, Şafii ve Malikilere göre; hayvan gırtlağından kesilirken, daha ileri gidilerek kemik iliği veya boynu tamamen kesilirse, eti yenir fakat mekruhtur.

Hanbelilere göre; bu şekildeki kesim caizdir ve eti helaldir.

5 - Kesme Aleti:

Bütün Alimlere göre; demir, kaya, değnek, sopa, cam vb. kanı akıtabilen ve kesilmesi gerekli olan damarları yarabilen her türlü aletle hayvan kesmek caizdir.

Hanefi ve Malikilere göre; diş, tırnak ve kemikle kesmek caizdir. Çünkü önemli olan kanın akıtılmasıdır

Rasulullah (s.a.s) şöyle buyurdu:

“Kanı istediğin şey ile akıt ve Allah'ın adını an” (Ebu Davud, Nesei, İbni Mace)

Hanbeli ve Şafiilere göre; diş, tırnak ve kemikle kesmek caiz değildir.

Rasulullah (s.a.s) şöyle buyurdu:

“Diş ve tırnak dışında iki damarı kesebilecek aletlerle kesilen hayvanları yiyin” (Taberani)

Kestikleri Et ve Kadınlarıyla Evlenilmesi Müslümanlara Helal Olan Kitap Ehli Kimdir?

“Kitap ehli” kelimesi; semavi kitaplara tabi olan manasına gelmektedir. Bütün alimlere göre; bu kelimeden, yalnız yahudi ve hristiyanlar kastedilmektedir.

Delilleri:

1 - Kitap yalnız bizden önceki iki topluluğa (hristiyan ve yahudilere) indirildi, biz ise onların okumasından gerçekten habersizdik dememeniz için indirdiğimiz bu mübarek kitaba uyun ve Allah'tan korkun ki, size merhamet edilsin!” (En'am: 155-156)

Allah (c.c) bu ayeti kerimede “kitap verildi” ibaresinİden önce “innema” edatını kullanmıştır. “İnnema” hasr ifade eder ve ayetin manası: “Kitap yalnız sizden önceki iki taifeye indirildi” olur.

Bu ayete göre; “kitap verilenler”den kasıt yanlız, İslam'dan önce kendilerine kitap verilmiş olan iki taifedir. Bunlar ise yahudi ve hristiyanlardır.

Ebu Bekir Cessas bu ayetin tefsirinde şöyle diyor:

“Ayetteki “Kitap ancak bizden önceki iki taifeye indirilmiştir” sözüyle Allah (c.c) kitap ehlinin ancak iki taife olduğunu bildiriyor. Buna göre;

“Kitap ehlinin yemeği (kestiği) size helal kılınmıştır.” (Maide: 5)

ayetindeki ehli kitaptan kasıt da yahudi ve hristiyanlardır.

2- “Kitap ehlinin yemeği (kestiği) size helaldir.” (Maide: 5)

Bu ayet kitap ehlinin kestiğinin helal olduğunu gösterilmektedir. Allah (cc) ayetin devamında; “sizden önceki kitap verilenler” buyurarak, ehli kitabın sadece, bizim şeriatimizden önce kendisine kitap verilenler olduğunu beyan etmiştir. Bunlar ise yahudi ve hristiyanlardır.

3-Alimler Davud (a.s)'a verilen Zebur'a bağlı olanları dahi ehli kitab olarak kabul etmemişlerdir. Çünkü Rasulullah zamanında Zebur'a bağlı hiç kimse yoktu. Yukarıdaki ayet de bunu ifade etmektedir. Dolayısıyla daha sonra Zebur'a bağlı olduğunu iddia edenler ortaya çıksa bile, onlar ehli kitap olarak kabul edilmezler.

4-Fıkıh usulünde şöyle bir kaide vardır: “Bir kelimenin lügat manası ile şer'i manası çelişirse, şer'i manası tercih edilir.”

Buna göre; “ehli kitab” kelimesinin manası Kur'an ve sünnette açıkça beyan edildiği halde lugat manasını alarak: “Semavi bir kitaba tabi olan kişi şirk koşsa bile nasıl ehli kitaptan sayılıyorsa, Kur'an'a tabi olduğunu söyleyen fakat İslamı bozucu hareketler yapan ve Allah'a şirk koşan herkes aynı şekilde ehli kitap hükmündedir. Çünkü onlar da bir kitaba tabi olmaktadırlar” diyerek, İslam'dan irtidat eden mürtedlere ehli kitap hükmünü vermekten ve kestiklerini helal sayarak yemekten daha yanlış ve sapık bir görüş yoktur. Çünkü Kur'an indikten sonra iman ve küfür sınırı birbirinden ayrılmış, iyice belirginleşmiştir. Dolayısıyla, ona tam olarak inanan müslüman olur. Ona inandığını iddia ettiği halde muhalefet eden veya şirk koşanlar, ne kadar bu kitaba inandıklarını iddia etseler de mürted hükmündedirler.

Alimler, mürtedin kestiğinin yenilmeyeceği konusunda ittifak etmişlerdir. Hatta, hıristiyan veya yahudi iken sonradan İslam'a giren ve daha sonra tekrar hıristiyanlığa ve ya yahudiliğe dönen kişiye hıristiyan veya yahudi hükmü verilmez, mürted muamelesi yapılır. Çünkü mürted, müslüman olduktan sonra, İslamdan dönen kafirlerin genel adıdır. Mürtedler, küfürlerinden vazgeçip tekrar İslama girmezlerse, ceza olarak öldürülürler.

Kur'an Geldikten Sonraki Ehli Kitabın Durumu:

Bazı alimlere göre; kitap ehlinden kasıt; Kur'an inmeden önce Tevrat ve İncil'e bağlı olan yahudi ve hristiyanlardır. Çünkü Allah:

“Sizden önce kitap verilenler” (Maide: 5) buyuruyor. Yani Kur'an nazil olduktan sonra hristiyan ve yahudiliğe giren kim olursa olsun ehli kitap hükmünde değildir. (Mefatihu'l-ğayb-Razi c: 11 s: 151)

Cumhura göre Kur'an geldikten sonrakiler de dahil olmak üzere bütün yahudi ve hristiyanların kestiği helaldir. İster Beni Tağlib hristiyanları olsun, ister başkaları farketmez.

İbni Abbas şöyle diyor:

“Beni Tağlib arapları hristiyanlarla dost olmaktan başka bir şey yapmasalar bile kestikleri yenir. Çünkü Allah (cc) şöyle buyuruyor:

Kim onlarla (Yahudi ve hristiyanlarla) dost olursa o da onlardandır.” (Maide: 51)

Ehli Kitabın Allah'tan Başkası Adına Kestiklerinden Yemenin Hükmü:

Sahabelerin çoğu, Hanefi, Şafii, Hanbeli, Maliki ve Zahirilerin çoğuna göre; yahudi ve hıristiyanlar, Allah' ın isminden başka bir isim (İsa, Musa, Uzeyr vb.) zikrederek kesim yaparlarsa, kesilen bu hayvanın etinden yemek haramdır.

Delilleri:

1- Allah (c.c) şöyle buyuruyor:

“Üzerine Allah'ın ismi zikredilmeyen (hayvan)ları yemeyin.” (En'am: 121)

2-”(Allah) muhakkak ki size ölüyü, kanı, domuz etini ve Allah'tan başkası adına kesilenleri haram kıldı.” (Bakara: 173)

Mekki surelerden olan Nahl: 115 ve En'am: 145 ayetinde de yukarıda sayılan dört şey haram kılınmıştır.

İmam Malik, İmam Şafii ve İmam Ahmed'in bir görüşüne göre; onların, kendi kilise ve dini bayramları için kestikleri hayvanların etinden yemek mekruhtur. Çünkü bu, şirki yüceltmektir ve kesim Allah için yapılmamıştır.

Ata, Mekhul, Hasan el-Basri, Şa'bi, Said İbni Müseyyeb, Evzai, Zeyd b. Sa'd ve Malikilerden Eşhab'e göre keserken Allah'ın isminden başka bir isim zikretseler bile, kitap ehlinin kestiği yenir.

Delilleri:

1 - Allah (c.c) şöyle buyuruyor:

“Kitap ehlinin yemeği (kestiği) sizin için helaldir” (Maide:5)

Allah (c.c) kitap ehlinin (yahudi ve hristiyanların) nasıl kestiğini ve keseceklerini çok iyi bilmektedir ve ayette bu konu hakkında hiç bir şart koşmadan, genel olarak onların (yahudi ve hristiyanların) kestiğini helal kılmıştır. Bu da, kesim şeklinin ve kesim sırasında zikredilen sözİlerin önemli olmadığını göster-mektedir. Önemli olan yahudi ve hıristiyan dinine mensup olmaktır.

2-Sahabi Ebu'd-Derda'ya, Circis adındaki bir kilise için kesilmiş olan koçun etinden yenilip yenilemeyeceği soruldu. O da:

“Allah'ım! Senin affını dilerim. Bunlar kitap ehlidir. Kestikleri bizim için helaldir. Bizim kestiğimiz de onlar için helaldir” diyerek bu etten yemeyi helal görmüştür. (Taberi, Cassas-Ahkamu'l Kur'an)

3 -İbni Zeyd şöyle demiştir:

“Allah bize kitap ehlinin kestiğini genel olarak helal kılmıştır ve hiç birşeyi istisna etmemiştir.”

4 - İkrime'den İbni Abbas şöyle dedi: “Allah (c.c):

“Üzerine Allah'ın ismi zikredilmeyen (hayvan)ları yemeyin.”(En'am: 121) buyurduktan sonra bu hükümden yahudi ve hristiyanları istisna etmiş ve şöyle buyurmuştur:

“Ehli kitabın yemeği (kestiği) size helal kılındı.” (Maide: 5)

(Yani ehli kitabın kestiklerinin helal olabilmesi için besmele çekmesi gerekmez.)

Ayetteki kitap ehlinden kasıt yahudi ve hristiyanlardır.” (Ebu Davud, Kurtubi Tefsiri)

İbn Abbas (r.a) şöyle dedi:

“Hristiyanlar her ne kadar Mesih'in ismini zikrederek hayvan kesseler de, hristiyanlığa bağlı oldukları için kestikleri yenir. Aynı şekilde yahudiler de her ne kadar Uzeyr' in ismini zikrederek hayvan kesseler de yahudiliğe bağlı oldukları için kestikleri yenir.” (Kurtubi Tefsiri c: 6 s: 53)

İbni Abbas şöyle dedi:

“Yahudi ve hristiyanların kestiklerinin yenmesinin sebebi; Tevrat ve İncil'e inanmış olmalarıdır.” (Hakim rivayet etti ve sahih dedi.)

Şafii alimlerinden Ebu'l-Feth Nasr b. İbrahim en-Nablusi şöyle dedi:

“Allah, keserken Allah'tan başkasının ismini zikrettikleri halde, bir kitab'a ve bir nebiye bağlı olduklarını iddia etttikleri için kitap ehlini müşriklerden ayrı tutmuş ve kestiklerini helal kılmıştır.” (İbni Arabi-Ahkamu'l-Kur'an c: 2 s: 42)

Ehli kitabın, Allah'tan başkası adına kestiği hayvanların etinden yemenin haramlılığı konusunda çıkan ihtilafın temel sebebi, nasih ve mensuh konusuyla ilgilidir.

Bu etin helal olduğunu söyleyen alimler; Maide: 5 ayetinin, En'am: 121 ayetinden istisna edildiğini söylemişlerdir.

Bu etin haram olduğunu söyleyen alimler ise En'am: 121 ayetinin Maide: 5 ayetinden istisna edildiğini söylemişlerdir.

Ehli Kitabın, Hayvanı Nasıl Kestiğini Araştırmak Şart mıdır?

Malikilere göre; müslümanların, kesim sırasında ehli kitabın Allah'tan başka birşeyin ismini zikredip zikretmediğini araştırmaları gerekir. Hatta hayvanın nasıl kesildiğini bizzat gidip görmelidirler. Ancak bu şartla onların kestiklerinden yenilir.

Diğer alimlere göre; böyle bir araştırma yapmak şart değildir. Ancak, kesim yaparken Allah'ın isminden başka bir varlığın ismini zikrettikleri duyulursa, müslümanların bu etten yemesi haram olur.

Delilleri:

1-Rasulullah (s.a.s) Hayber günü kendisine ikram edilen, yahudinin kestiği koyun budundan yemiş ve hayvanın nasıl kesildiğini araştırmamış, böyle bir araştırma yapılmasını da emretmemiştir. Böyle birşey olsaydı muhakkak bize ulaşırdı.

2-Zühri, hristiyan arapların kestiklerini yemede bir sakınca görmemiş ve şöyle demiştir:

“Şayet Allah'tan başkasının adını zikrettiklerini duyarsan yemezsin. Ama duymazsan yemende bir sakınca yoktur. Çünkü, Allah onların küfrünü bildiği halde kestiklerini helal kılmıştır.” (Buhari)

Ehli Kitabın Kesim Sırasında Besmele Çekmesi Şart mıdır?

İmam Ebu Hanife, İmam Ahmed, İmam Şafii, Malikiler, Ali, Nehai, Hammad, İshak'a göre; ehli kitabın kestiklerinden yemek için, kesim sırasında Allah'ın ismini zikretmeleri (besmele çekmeleri) şart değildir. Bu şart ancak müslümanlar için geçerlidir.

İmam Nevevi şöyle demiştir:

“Kesim sırasında ister Allah'ın ismini zikretsin ister zikretmesin, Kitap ehlinin kestiği helaldir. Kur'an'ın zahiri manası bunu ifade etmektedir. Bu, bizim ve cumhurun görüşüdür.”

İmam Taberi şöyle diyor:

“Kitap ehlinin kestiğinden yemenin helal olması için Allah'ın ismini zikretmeleri şart değildir. Çünkü onlar Allah'ın ismini söyleseler bile gerçek mabud olan Allah'ı kastedmezler. Mesih'in babası veya Uzeyr'in babası olduğuna inandıkları Allah'ı kastederler. Gerçek ma'budun ismini kastederek söyleseler bile kafirin besmele çekip çekmemesi önemli değildir. Çünkü onların ibadetleri geçersizdir.” (Kurtubi Ahkamu'l Kur'an c: 6 s: 52)

İkrime'den İbni Abbas şöyle dedi: “Allah (c.c):

“Üzerine Allah'ın ismi zikredilmeyen (hayvan)ları yemeyin.” (En'am:121) buyurduktan sonra bu hükümden yahudi ve hristiyanları istisna etmiş ve şöyle buyurmuştur:

“Ehli kitabın yemeği (kestiği) size helal kılındı.” (Maide: 5)

(Yani ehli kitabın kestiklerinin helal olabilmesi için besmele çekmesi gerekmez.)

Ayetteki kitab ehlinden kasıt yahudi ve hristiyanlardır.” (Ebu Davud, Kurtubi Tefsiri)

Hanefi ve Hanbelilerin bir kısmına göre; ister müslüman olsun, ister ehli kitab olsun, besmeleyi bilerek zikretmeyen kimsenin kestiği hayvandan yemek haramdır.

Delilleri:

1- Allah (cc) şöyle buyuruyor:

“Allah'ın ayetlerine inanıyorsanız, üzerine O'nun adı anılandan yiyin!” (En'am: 118)

2-”Üzerine Allah'ın ismi zikredilmeyen (hayvan)ları yemeyin!” (En'am: 121)

Ehli Kitabın Kestiği Her Hayvan Yenir mi?

Bütün alimlere göre; ehli kitabın kestiği hayvanın, İslam şeriatinde yenmesi helal olan hayvanlardan olması gerekir. Örneğin; ehli kitap bile kesse domuz eti yenmez.

İmam Malik'e göre; yahudi ve hristiyanların kestikleri, kendi şeriatlerinde haram, fakat bizim şeriatimizde helal olan deve, ördek, kaz gibi hayvanların etinden yemek mekruhtur.

İmam Ebu Hanife, İmam Şafii ve İmam Ahmed'e göre; helaldir. Çünkü bizim şeriatimizde bu hayvanları yemek helaldir.

Ehli Kitabın Kestiği Hayvandan Kan Akması Şart mıdır?

Cumhura göre; ehli kitabın kestiği hayvanın yenilebilmesi için, ondan kan akıtması şarttır. Boğarak veya boynunu kopartarak öldürdükleri hayvanların eti yenmez.

Malikiler'den İbni Arabi'ye göre; kitap ehlinin yemek için öldürdüğü hayvandan kan akıtmaları şart değildir.

Ehli Kitap Dışındaki Müşriklerin Kestiklerinin Yenileceğine Dair Verilen Yanlış Fetvaların Tashihi:

Eski alimlerden hiçbirisi, müslüman, ehli kitab veya ehli kitaptan sayılan taifeler dışındaki müşrik, putperest ve mürtedlerin kestiklerinin yenileceğine dair bir fetva vermemiştir. Fıkıh kitaplarında da buna dair herhangi bir bilgiye rastlanmamıştır.

Ancak yakın geçmişte bazı kimseler ehli kitabın dışındaki müşriklerin kestiklerinin yenileceğine dair fetvalar vermişlerdir. Bu fetvaları tek tek zikredip Allah'ın izniyle onların hatalı olduklarını ispatlayacağız. Ta ki bu konuda onlara tabi olanların hiçbir mazereti kalmasın!

Bu yanlış iddialara geçmeden önce, kesilen hayvanların etlerinden yemenin helalliğine veya haramlığına dair birkaç önemli noktayı açıklamakta fayda vardır.

Etlerin Yenmesinde Aslolan Haramlıktır:

Bütün alimlere göre; hayvan etlerinin yenmesinde aslolan helallik değil haramlıktır. Yani hayvanların etlerinden yemek genel olarak haramdır. Ancak istisna edilenler helal kılınmıştır.

Delilleri:

1-Rasulullah (s.a.s) şöyle buyuruyor:

“Canlı hayvandan kesilen et, ölü hayvan eti hükmündedir.” (Ebu Davud, Tirmizi, İbni Mace, Ahmed)

Bu hadis, canlı hayvan etlerinden yemede de aslolanın helallik değil haramlık olduğunu gösteriyor. Canlı hayvan helal olsaydı, ondan kesilen parçanın da helal olması gerekirdi. Çünkü helal olan birşeyin parçası da helaldir. Demek ki hayvanların etlerinden faydalanmada aslolan haram olmalarıdır. Ancak bundan belli şartlar altında müslüman, hristiyan veya yahudilerin kestikleri istisna edilmiştir.

2-Bilinen bir şer'i kaide vardır: "Ölü hayvan necistir." Bu kaideden ancak müslümanlar ile yahudi ve hristiyanların belirli şartlar altında keserek öldürdükleri istisna edilmiştir.

Allah (c.c) şöyle buyuruyor:

"Ölü eti, kan, domuz eti, Allah'tan başkası adına kesilen, boğul(arak öldürül)müş,(taş, sopa vb. şeylerle) vurul(arak öldürül)müş, yüksek bir yerden yuvarlan(arak öl)müş, (herhangi bir hayvan tarafından) boynuzlan(ıp öl)müş, yırtıcı hayvanlar tarafından parçalan(arak öl)müş olan hayvanlar size haram kılındı. Ancak sizin (ölmeden yetişip) kestiğiniz müstesna..." (Maide: 3)

Allah (c.c) bu ayetin başında bütün ölüleri ne şekilde olursa olsun, ister kesilerek ölsün, ister kendiliğinden ölsün haram kıldığını belirtiyor. Hatta konunun daha iyi anlaşılması için, o zamanki müşriklerin ölü olarak kabul etmedikleri, yuvarlanarak, vurularak, düşerek, boğularak, yırtıcı hayvanın saldırısına uğrayarak ölen hayvanları da zikrediyor ve bunların da haram olduğunu bildiriyor. Daha sonra bunlardan, "ancak sizin (yetişip) kestiğiniz müstesna" diyerek, müslümanların kesmiş olduklarını istisna ediyor. Yani, sadece müslümanların belirli şartlar altında keserek öldürdükleri hayvanlar helal, bunun dışındaki hayvanlar, ne şekilde ölürlerse ölsünler, etlerinden yemek haramdır. Daha sonra Allah (c.c) "Ehli kitabın yemeği (kestiği) size helaldir" (Maide: 5) buyurarak ehli kitabın kestiğini de istisna ediyor. Bundan sonra müslümanların ve ehli kitabın belirli şartlar altında kestiği dışında, bütün hayvanların etleri haram olarak kalmıştır.

Maide: 5 ayetiyle müşriklerden kitap ehlinin kestiğinin istisna edilerek helal kılınması da; etlerde aslolanın helallik değil haramlık olduğunu göstermektedir. Zira öyle olmasaydı helal olan bir şeyden helal olan bir şeyin istisna edilmesi (haşa) saçma olurdu. (Allah (c.c)'yu böyle şeylerden tenzih ederiz.)

Yeme Niyetiyle Hayvan Kesmek İbadettir:

Cumhura göre; Allah'ın adını zikrederek, hayvanı yeme niyetiyle kesmek bir ibadettir. Putperestlerin ve diğer müşriklerin ibadetleri geçersiz olduğu için kestiklerinden yemek de haram olur.

Fakat Allah (c.c) müşriklerden sadece ehli kitabı istisna etmiş, onların kestiklerini müslümanlara helal kılmıştır.

İmam Taberi şöyle diyor:

“Kitap ehlinin kestiğinin helal olabilmesi için Allah'ın ismini zikretmeleri şart değildir. Çünkü onlar Allah'ın ismini söyleseler bile, gerçek mabud olan Allah'ı kastetmezler. Mesih'in babası veya Uzeyr'in babası olduğuna inandıkları Allah'ı kastederler. Gerçek mabudun ismini kastederek söyleseler bile, kafirin besmele çekip çekmemesi önemli değildir. Çünkü onların ibadeti geçersizdir.” (Kurtubi Ahkamu'l-Kur'an c: 6 s: 52)

Yeme Niyetiyle Hayvan Kesme Konusunda Kıyas Yapılamaz:

Cumhura göre; Allah'ın adını zikrederek yeme niyetiyle hayvan kesmek bir ibadet olduğu için, bu konuda kıyasa yer yoktur, yapılan ictihadlar geçerli değildir. Tıpkı diğer ibadetlerde (namaz, oruç, hac) olduğu gibi... Nasıl bu gibi konularda ictihad yapılamıyor ve sadece Allah ve Rasulü'nün dediğine tabi olunuyorsa hayvan kesme ibadetinde de böyle yapılması gerekir. Bu konuda da sadece Allah (c.c)'nun buyruğuna tabi olunur. Kıyas, eksiltme, arttırma veya ictihad yapılmaz.

İddialar:

1- Müşriklerin kestiklerinin yenilmeyeceğine dair hiç bir delil yoktur ve kesen kişinin dini önemli değildir.

Muhammed Reşid Rıza şöyle diyor:

“Kur'anı Kerim putperestlerin ve arap müşriklerinin kestiği hayvanları, onların kadınlarıyla evlenmeyi genel olarak haram kıldığı gibi her yönüyle haram kılmamıştır. Müşriklerin ve putperestlerin kestiklerinden haram kılınan sadece; Allah'tan başka bir isim zikrederek kestikleri, yedikleri ölü hayvanlar, kan ve domuz etidir.” (Menar Tefsiri c: 6 s: 153154)

Reşid Rıza'nın iddiasına göre ölü, kan, domuz eti ve Allah'ın ismi dışında bir isim zikredilerek kestikleri dışında müşriklerin yemek için ve ticaret için kestikleri hayvanların eti yenir.

Şeyh Faysal Mevlevi şöyle diyor:

“Kur'an'da müşriklerin veya putperestlerin kestiği hayvanların etini yemenin helal veya haram olduğunu açıkça bildiren herhangi bir nas yoktur. Kur'an'da ancak Allah' ın isminden başka isimler zikredilerek kesilen, putlara kesilen, boğulmuş olan, vurulup öldürülen, uçurumdan yuvarlanıp ölen, yırtıcı hayvanların parçaladığı, kendiliğinden ölen hayvanlar ile kan ve domuz eti haram kılınmıştır.

Kesilen hayvanın etinin haram olup olmaması kesenin müslüman, müşrik veya ehli kitap olmasına bağlı değildir. Yani kesenin dini önemli değildir. Hayvanın kim için kesildiği önemlidir. Eğer hayvan putlara veya sahte ilahlara yaklaşmak için kesilmişse, kim keserse kessin eti haramdır.

Aynı şekilde, şer'i şartlara uygun olarak kesilen hayvanın etinden yemek helal, şer'i şartlara muhalif olarak kesilenlerden yemek ise haramdır. Dolayısıyla eğer bir müşrik, hayvanın iki şah damarı ile nefes ve yemek borusunu tamamen veya çoğunu keserse ve kesim sırasında Allah' tan başkasının ismini zikretmezse kestiği helaldir, yenilebilir.

Kur'an'da, "eğer kesen müşrikse, kestiği hayvanın eti yenilmez" diye bir kaide yoktur" (Şihab dergisi yıl:8 sayı:1 sayfa:15 hicri:1394 Lübnan)

Cevap: "Müşriklerin Allah'ın ismi dışında bir isim zikrederek kestikleri hayvanların etleri haramdır. Fakat Allah'tan başkasının ismini zikretmeden kesim yaparlarsa, kestikleri hayvanların etleri helal olur" demek yanlıştır.

Çünkü Rasulullah (s.a.s) ve sahabeler, yahudilerle hristiyanlar dışındaki müşriklerin kestiklerini asla yememişlerdir. Onlar o müşriklere; "hayvanı keserken Allah'ın isminden başka bir isim zikrederek mi kestiniz, yoksa zikretmeden, etini yemek için mi kestiniz?" diye bir soru sormamışlardır.

Daha önce zikrettiğimiz Ahmed b. Hanbel'de geçen hadiste, Rasulullah (s.a.s)'in Nıptilerin diyarına giden sahabelere söylediği sözlerden de, ehli kitap dışındaki müşriklerin nasıl keserlerse kessinler, kestiklerinden yemenin haram olduğu açıkca belirtilmiştir.

Daha önce ehli kitap dışındaki müşriklerin kestiğinin yenmeyeceği konusunda zikrettiğimiz, Müslim'de geçen "berberiler ve mecusiler" hadisi de sahabelerin, ehli kitap dışındaki Berberi ve Mecusi gibi müşriklerin kestiklerini genel olarak yemediklerini açıkca göstermektedir. Onlara kesim yaparken Allah'ın isminden başka bir isim zikredip zikretmediklerini sorduklarına dair ne bu ne de başka rivayetlerde hiç bir açıklama yoktur.

Daha önce de belirttiğimiz gibi Allah (c.c) bütün ölü hayvan etlerini haram kılmıştır. Ancak bundan Maide: 3 ayetiyle müslümanların, Maide: 5 ayeti ile de ehli kitabın belirli şartlarla kestiği hayvanların etlerini istisna ederek, yalnız bunların helal olduğunu bildirmiştir. Dolayısıyla müslüman ve ehli kitap dışında kalan insanların kestiği hayvan etlerinin helal olabilmesi için delil gerekir. Buna dair ise hiçbir delil yoktur.

Cumhura göre; hayvan kesmek bir ibadettir. Müşrik ve putperestlerin yaptıkları ibadetler ise geçersizdir. Bu sebeple kestikleri hayvanların etleri de müslümanlara haramdır. Fakat Allah (c.c) Maide: 5 ayetiyle bu haram hükmünden sadece ehli kitabı istisna etmiştir.

Taberi'nin: "Kitap ehlinin kestiğinin helal olabilmesi için Allah'ın ismini zikretmeleri şart değildir. Çünkü onlar Allah'ın ismini söyleseler bile, gerçek mabud olan Allah'ı kastetmezler. Mesih'in babası veya Uzeyr'in babası olduğuna inandıkları Allah'ı kastederler. Gerçek mabudun ismini kastederek söyleseler bile, kafirin

besmele çekip çekmemesi önemli değildir. Çünkü onların ibadeti geçersizdir." (Kurtubi Ahkamu'l-Kur'an c: 6 s: 52) sözü de bu konuya işaret etmektedir.

İmam Şafii; hayvan kesmeyi bir ibadet olarak kabul etmemesine rağmen, müslümanlar ile yahudi ve hristiyanlar dışındaki kimselerin kestikleri etlerden yemenin Maide: 3 ve Maide: 5 ayetlerine göre haram olduğunu söylemiştir.

İmam Serahsi de kesilen etlerin ve evliliğin dine bağlı olduğunu, mürtedin ise dininin olmadığını söylemiştir.

İbn Kayyım de kitap ehlinin dışındakilerin kestiğinin ölü hükmünde olduğunu söylemiştir.

Bu açıklamalar gösteriyor ki; Faysal Mevlevi'nin "kesen kişinin dini önemli değildir" sözü Kur'an, sünnet ve alimlerin icmaıyla yanlıştır.

Etin helal olması kesenin dinine bağlı olmasaydı, Haşa Allah (c.c)'nun;

"Kitap ehlinin yemeği (kestiği) sizin için helal kılındı." (Maide: 5)

Ayetinin manası anlamsız olurdu. Çünkü o zaman böyle bir hüküm bildirmek gerekmezdi. Bu ayette bir istisna yapıldığına göre aslolan müşriklerin kestiğinin haram olmasıdır.

Bir an Kur'an ve sünnette müşriklerin kestiğinin haram olduğuna dair hiçbir delil olmadığını farzedelim. Ama Kur'an ve sünnet şer'i tek kaynak değildir.İcma da şer'i bir kaynaktır. Sahabeler; müslüman ve ehli kitap dışındaki kimselerin kestiğinin yenilmeyeceğinde icma etmişlerdir. Müslümanlar ondört asır boyunca bu icmaya uymuşlardır. Çünkü bu konuda sarih icma vardır. Bilakis, ehli kitap dışındaki müşiklerin kestiğinin helal olduğuna dair ne Kitapta ne sünnette ne de icma da en ufak bir delil vardır.

2-Eğer Müşriklerin kestiği etler haram ise yaptıkları yemeklerin, koparttıkları meyvelerin de haram olması gerekir.

Şeyh Faysal Mevlevi şöyle diyor:

"Kesen, sırf müslüman veya ehli kitap olmadığı için kestiği haram oluyorsa, bu hüküm niçin müşriklerin sadece kesim yapmalarına has kılınıyor da diğer yaptıkları yemekleri kapsamıyor? Müşriklerin yaptıkları ekmekler, koparttıkları veya yıkadıkları meyveler niçin haram kılın mıyor? Halbuki bu işler de hayvan kesmekten farklı değildir. Çünkü sebze ve meyveler kesilmeden, hatta bazıları pişirilmeden yenmez. Aynı şekilde hayvanlar da kesilmeden yenmez. (Şihab dergisi yıl:8 sayı:1 sayfa:15 hicri:1394 Lübnan)

Cevap: Daha önce de belirttiğimiz gibi, cumhura göre; hayvan kesmek bir ibadettir ve ibadetlerde kıyas veya içtihadın yeri yoktur. Mesela; "vakit namazlarında secde yapılıyor, öyleyse cenaze namazında da secde yapılması gerekir" diye nasıl bir kıyas yapılamılamıyorsa, hayvan kesmek de bir ibadet olduğu için, bu konuda da: "Müşriklerin kestiği sebzeler helaldir, o halde kestikleri hayvanların etleri de helaldir" şeklinde bir kıyas yapılamaz. Çünkü ibadet olan konularda sadece Allah'ın bildirdiklerine tabi olunur ve hiçbir ekleme, çıkartma, kıyas veya ictihad yapılamaz. Şu da bir gerçektir ki, Rasulullah (s.a.s) ve sahabeler müşriklerin kestiği hayvanların etleri hariç bütün yemeklerini yiyorlardı.

3 - Kesilen etlerde aslolan ibahattır

Şeyh Faysal Mevlevi şöyle diyor:

"Eşyada aslolan ibahattır. Fakat bazı hayvanların etleri belli sebeplerden dolayı haram kılınmıştır. Aynı, Allah'tan başkasının adı anılarak kesilen hayvanların etleri gibi... Fakat daha sonra, o şeyin haram kılınmasının sebebi ortadan kalkarsa, asıl hüküm ne ise o hükmü alır. Yani eşyada aslolan ibahat olduğu için et de helal olmuş olur. Çünkü kesilen hayvanlar da aslolan ibahattir. Kesilen hayvan etleri ancak belli sebeplerden dolayı haram kılınmıştır. Bu sebepler ortadan kalkınca bu etler helal hükmünü alır." (Şihab dergisi yıl:8 sayı:1 sayfa:16 hicri:1394 Lübnan)

Cevap: Eşyada aslolan ibahattır kaidesi herşeye uygulanmaz. Daha önce açıkladığımız gibi et konusunda aslolan haramlılıktır

Bir an "et meselesinde aslolan hükmün ibahat olduğunu" farzetsek bile bu, müşriklerin kestiğinin helal olduğunu göstermez. Çünkü, müşriklerin kestiğinin helal olmadığına dair naslar vardır.

Rasulullah (s.a.s)'in hadisleri, aslolan bu ibahat hükmünden ehli kitap dışındaki müşrikleri istisna etmiştir. Dolayısıyla ehli kitap dışındaki, müşriklerin kestikleri hayvanların etlerini yemek haramdır.

4-Bakara, Maide ve En'am sureleri haramları sınırlamıştır. Fakat bu ayetlerde müşriklerin kestiklerinin haram olduğu bildirilmemiştir.

Şeyh Faysal Mevlevi şöyle diyor:

"Bakara, En'am ve Maide surelerinde haramlar zikredilmiş ve bunlar sınırlandırılmıştır; yani onlardan başka haram yoktur. Bu ayetlerde geçen haramlar içinde müşrik veya kafirlerin kestiklerinin haram olduğuna dair herhangi bir hüküm yoktur. Dolayısıyla onların kestikleri hayvanların etleri haram değil helaldir, yenilebilir." (Şihab dergisi yıl:8 sayı:1 sayfa:16 hicri:1394 Lübnan)

Katar şer'i mahkemeler ve din işleri başkanı Şeyh Abdullah b. Zeyd b. Mahmud şöyle diyor:

“Kur'an'daki ayetler bütün haramları zikretmiştir. Fakat bu ayetlerde kafirlerin kestiğinin haram olduğuna dair herhangi bir ibare yoktur.” (Faslu'l-Hitab fi ibahat zebaih ehli'l Kitap s:18)

Cevap: Bakara, Maide ve En'am sureleri haramları sınırlandırmıştır. Fakat “Bunlardan başka haram yoktur” şeklinde bir iddiada bulunmak doğru değildir. Çünkü bu ayetler, nazil oldukları zamanda mevcut olan haramları sınırlandırmıştır.Şayet genel anlamda sınırlama getirseydi, Rasulullah (s.a.s) bu haram kılınanlar dışında başka hiçbirşeyi haram kılmazdı. Halbuki Rasulullah (s.a.s) yırtıcı kuşları, yırtıcı hayvanları ve ehli eşeği de haram kılmıştır.

5- Şer'i şartlara uymasa bile bir kitap ehlinin kestiği helal oluyor da, şer'i şartlara uyarak kesen bir müşriğin kestiği niçin helal olmuyor?

Şeyh Faysal Mevlevi şöyle diyor:

“Bazı alimler, şer'i şartlara uymasalar, hatta kiliselerinin adına kesseler bile, kitap ehlinin kestiğini helal saymışlardır. Eğer bu helal ise, bir müşriğin şer'i şartlara uygun olarak ve Allah'ın isminden başka bir isim zikretmeden kestiği hayvanın etinin de helal olması gerekir. Bunun helal olması, birincisinden daha evladır.” (Şihab dergisi yıl:8 sayı:1 sayfa:16 hicri:1394 Lübnan)

Cevap: Bu iddia yanlıştır. Çünkü “Yahudi ve hristiyanlar Allah'ın isminden başka isim de zikretseler, hatta kiliselerinin adını bile ziketseler, kestikleri helaldir, yenilebilir.” diyen alimler, buna;

“Kitap ehlinin yemeği (kestiği) size helaldir.” (Maide: 5)

ayetini delil getirmişlerdir. Fakat “Müşriklerin Allah'ın adından başka bir isim zikretmeden veya Allah'ın adını zikrederek kestikleri yenilebilir” diye hüküm vermek delile dayanmayan bir iddiadır.

Daha önce de belirttiğimiz gibi hayvan kesmek cumhura göre bir ibadettir ve ibadetlerde kıyas olmaz. Bunun için, “ehli kitabın, Allah'ın ismi dışında başka isimler zikrederek kestikleri yeniyor da müşrikler Allah'ın ismi dışında başka bir isim zikretmedikleri halde kestikleri niçin yenmesin?” diye bir kıyas yapmak yanlıştır.

6-Müşriklerin kestiklerinin haram kılınmasının sebebi, Allah'tan başkasının adını anmalarıdır.

Şeyh Faysal Mevlevi şöyle diyor: “Rasulullah (s.a.s) ve dört halife zamanındaki putperestler, hayvan keserken hep putlarının ismini zikrederek keserlerdi. Tarih bunun aksini bize nakletmemiştir. O zamandaki alimlerin hepsi, putperestlerin kestiklerine bundan dolayı haram hükmünü vermişlerdir.” (Şihab dergisi yıl:8 sayı:1 sayfa:16 hicri:1394 Lübnan)

Cevap: “Rasulullah (s.a.s) ve sahabeler zamanındaki bütün müşrikler, hayvan keserken hep putlarının ismini zikrederek keserlerdi” sözü yanlıştır. Çünkü Rasulullah (s.a.s) zamanında Dehriler (zamana tapanlar), Allah'a inanmayanlar ve putlara inanmayan hanifler de vardı. Onların; putlara inanmadıkları halde, hayvan keserken, putların ismini zikretmeleri düşünülemez.

Allah (c.c) şöyle buyuruyor:

“Dediler ki: “Hayat ancak bu dünyada yaşadığımız hayattır. Ölürüz, yaşarız. Bizi ancak zaman helak eder”. Bu konuda onların hiçbir bilgisi yoktur. Onlar sadece zannediyorlar.” (Casiye: 24)

Allah (c.c) bu ayette hiçbir ilah tanımayan Dehriler taifesine işaret ediyor. Hiçbir ilaha inanmayan bir kimsenin hayvan keserken putların ismini zikretmesi düşünülemez.

Şu da tarihi bir gerçektir ki; bazı müşrik ve putperest araplar, birşey yapmak istediklerinde Allah'ın adını zikrederlerdi. Örneğin; Mekke de müşrikler müslümanları ve onları koruyan kabileleri boykot etmek için yazdıkları sahifeye; “Allah'ın adıyla” başlamışlardı. Yine müslümanlar ile Kureyş arasında yapılan Hudeybiye antlaşmasında en başa; “Allah'ın adıyla” ibaresi yazılmıştı. Hatta onlar Hudeybiye anlaşmasında; “Allah'ın adıyla” lafızını kabul ettikleri halde, “Muhammed Allah'ın Rasulüdür.” lafzını kabul etmemişlerdir.

Bazı işlerine besmele ile başlayan bu müşriklerin, yemek kastıyla hayvan keserken Allah'ın adını zikretmeleri de mümkündür. Bu ihtimal olmasına rağmen, müşriklerin hayvan keserken zikrettiği şeyleri öğrenmek için ne Rasulullah (s.a.s) ne de sahabeler araştırma yapmıştır. Bilakis onlar ehli kitap dışındaki bütün müşriklerin kestiğini hiç bir zaman yememişlerdir. Bu hüküm ve uygulama bütün alimlerin icmaı ile ondört asır boyunca devam etmiştir. Bu yüzden sahabeler zamanındaki bütün müşrikler hep Allah' ın isminden başka bir isim zikrederek hayvan keserdi demek yanlış olur.

7-Bize bir müşrik topluluktan et gelse bu eti kesenin kim olduğunu araştırmak zorunda değiliz

Katar şer'i mahkemeler ve din işleri başkanı Şeyh Abdullah b. Zeyd b. Mahmud şöyle diyor:

“Müslümanlar Fars ve Rum diyarlarını fethettikleri zaman, bu diyarlarda değişik milletler vardı. Putperestler, müşrikler, yahudiler, hristiyanlar vb... Müslümanlar fethettikleri bu yerlerde, kesilen etleri kimin kestiğini hiç araştırmıyorlar, kasapları kontrol etmiyorlardı.

Komünist bir memleketten bize et veya tavuk gelirse, kimin kestiğini sormadan besmele çekip yiyebiliriz. Çünkü Rasulullah (s.a.s) nasıl kestikleri bilinmeyen bir

topluluktan et geldiğinde, sahabelerine: “Besmele çekip yiyin!” buyurmuştur. (Faslu'l-Hitab fi ibahat zebaih ehli'l Kitap s:18)

Cevap: Bu iddia yanlıştır. Sahabeler bu gibi karışık milletlerin bulunduğu diyarlarda, hayvan kesenlerin, müşrik mi yoksa ehli kitap mı olduğunu araştırıyorlardı. Bu; İbni Mes'ud, İbni Abbas, Ali, Cabir ve Ebu Burde'den nakledilen rivayetlerde açıkça belirtilmiştir. Ayrıca Ahmed b. Hanbel'de zikredilen Nıptiler hadisi de buna açık delildir.

Komünist ve müşriklerin besmele çekerek kestikleri hayvanların etlerini helal olarak görmeye, Buhari'de geçen Aişe (r.a)'den nakledilen hadisi delil getirmek yanlıştır. Çünkü bu hadiste eti kesenlerin müslüman olduğu açıkça belirtilmiştir. Fakat bunlar İslam'a yeni girmişlerdi. Eti kesenler müslüman olduğuna göre bu hadis komünist ve müşriklerin kestiğinin besmele çekilerek helal olacağına delil olamaz.

8 -Maide: 5 ayetinin mefhumu muhalefeti delil olarak alınamaz.

Katar şer'i mahkemeler ve din işleri başkanı Şeyh Abdullah b. Zeyd b. Mahmud şöyle diyor:

“Bazı alimler kitap ehli dışındaki müşriklerin kestiğinin yenilmeyeceği görüşünü şu ayetten çıkarmışlardır.

“Kitap ehlinin yiyeceği (kestiği) size helaldir.” (Maide: 5)

Onlar bu ayet hakkında şöyle demişlerdir: “Allah (c.c)' nun bu ayetteki kitap ehlinin kestiği yenilir sözü, onun dışındaki müşriklerin kestiği yenilmez demektir. Ayetin mefhumu muhalefetinden anlaşılan budur.”

Bu ayet onların görüşüne delil olmaz. Çünkü ayetin bu kısmının mehfhumu muhalefeti delil alındığında, ayetin tamamının da mefhumu muhalefetini delil almak gerekir. Ayetin devamında ise “sizin yiyeceğiniz (kestiğiniz) de onlara helaldir” buyuruluyor. Ayetin bu kısmının mefhumu muhalefetinden ise biz müslümanların kestiğinin yanlız kitap ehline helal olması, kitap ehli dışındaki müşriklere ise haram olması gerekir. Bildiğimiz kadarıyla; “müslümanların kestiği yanlız kitap ehline helaldir, onların dışındaki kafirlere haramdır” diyen hiçbir alim yoktur. (Faslu'l-Hitab fi ibahat zebaih ehli'l Kitap s:18)

Cevap: Bu iddia yanlıştır. Bir ayete mefhumu muhalefet kaidesinin uygulanabilmesi için, ayetteki hükme zıt olan bir delil olmaması gerekir. Ehli kitap dışındaki müşriklerin kestiğinin helal olduğuna dair hiçbir delil yoktur. Onun için burada mefhumu muhalefet alınabilir.

“Sizin yiyeceğiniz (kestiğiniz) onlar için helaldir” sözünün mefhumu muhalefetini yani “sizin kestiğiniz yanlız ehli kitaba helaldir, onlar dışındaki kafirlere haram-

dır” diye hüküm verebilmemiz için bu hükmün aksine hiçbir delil olmaması gerekir. Halbuki bu hükmün aksini gösteren deliller çoktur.

Şu bilinen bir gerçektir ki, Rasulullah (s.a.s) kestikleri etlerden ellerindeki esir müşriklere yedirirdi. Fakat kendisi müşriklerin kestiğinden yemezdi. Aşağıdaki hadis bunu açıkça isbat etmektedir.

“Rasulullah (s.a.s), sahiplerinin izni olmadan kesilen hayvanın, müşrik esirlere yedirilmesini emretti.” (Ebu Davud, Ahmed, Dare Kutni)

Bütün müfessirler; “sizin yiyeceğiniz (kestiğiniz) onlar için helaldir” ayetini şu şekilde açıklamışlardır: “Onların kestiğini yiyebileceğiniz gibi, onlara da kestiğiniz etlerden yedirebilirsiniz.”

9-Müşriklerin kestiklerinin yenmeyeceğine dair sahabelerin hiçbirisinin sahih senetle isbat edilen bir görüşü yoktur

Katar şer'i mahkemeler ve din işleri başkanı Şeyh Abdullah b. Zeyd b. Mahmud şöyle diyor:

“Müşriklerin kestiği hayvan etlerinin haram olduğu hükmü sahabeler arasında yaygındı. Fakat buna hangi sahabenin haram dediğini nakleden sahih senetli bir rivayet yoktur. Yine hangi sahabelerin bu görüşte olduğuna dair de sağlam senetli bir rivayet yoktur. Zaten sahabelerin sözünü kabul edebilmek için onların sözlerinin sahih bir nassa karşı gelmemesi şarttır. Bu konudaki sahabelerin görüşü ise haramları sınırlandıran ayetlere zıttır. Dolayısıyla onların görüşleriyle amel edilemez.” (Faslu'l-Hitab fi ibahat zebaih ehli'l Kitap s:19)

Cevap: “Hangi sahabelerin ehli kitap dışındaki müşriklerin kestiğine haram dediğine dair bir rivayet yoktur” sözü yanlıştır. Daha önce zikrettiğimiz Ahmed b. Hanbel'de geçen Nıptiler hadisi, Müslim'de geçen Berberiler ve mecusilerin getirdiği kesilmiş koça dair hadisler sahabelerden sahih senedle rivayet edilmiştir.

“Hangi sahabelerin bu görüşte olduğuna dair sahih bir rivayet yoktur” sözü de yanlıştır. Çünkü bu konuda sahabelerin icmaı vardır ve hiçbir sahabe bunun aksine bir görüş ileri sürmemiştir.

“Açık bir nassa zıt gelen sahabe sözüne itibar edilmez” sözü doğrudur. Fakat açık olmayan bir nassa zıt olan bir konuda sahabelerin icmaı var ise, bu nassı sahabelerin icmaına uygun olarak tevil etmek gerekir. Bu alimlerce kabul edilen bir kaidedir.

Et meselesinde ise; hem ehli kitap dışındaki müşriklerin kestiği hayvanların yenilmeyeceğini ifade eden ayet açıktır hem de bu ayeti destekleyen hadisler vardır. Bu delilleri destekleyen sahabelerin icmaı ise sağlam senetle bize intikal etmiştir. Sahabelerin bu konudaki icmaı net ve açıktır, Kur'an ve sünnete de muhalif değil,

bilakis tamamen uygundur. Bu açıklamalara göre; “sahabelerin icİmaı haramları sınırlandıran ayetlere zıttır” sözü yanlıştır.

Hayvanlar hakkında yalnız Bakara, Maide, En'am ve Nahl surelerindeki ayetler olsa bile, yine de sahabelerin icmaı bu haramlara zıt düşmez.

Onların, müşriklerin kestiğinin yenilemeyeceğine dair icmaları; müşriklerin kestiği ölü hükmünde olduğu için, ayetlerde geçen “meyte” (ölü) hükmü altında mütalaa edilir. Kaldı ki bu ayetler hayvanlarla ilgili bütün haramları sınırlandırmamıştır. Rasulullah (s.a.s) bu ayetler indikten sonra ehli eşek, yırtıcı kuş ve yırtıcı hayvanların etlerini haram kılmıştır.

10- Müşriklerin kestiklerinin yenmeyeceği görüşü sadece Rasulullah ve sahabeler dönemine aittir.

Katar şer'i mahkemeler ve din işleri başkanı Şeyh Abdullah b. Zeyd b. Mahmud şöyle diyor:

“Kur'an'da ve sünnette kafirlerin kestiğinin haram olduğunu gösteren bir delil yoktur. Bundan dolayı yalnız Rasulullah (s.a.s) ve sahabeler dönemindeki müşriklerin kestiği sahabelerin uygulamasına uygun olsun diye haram kabul edilir. Onlardan sonraki müşriklerin kestiği ise haram değildir. Çünkü bunun hakkında bir delil yoktur.

“Kafirin et yemek için kestiği hayvanın haram olduğunu gösteren, Kur'an ve Sünnetten hiçbir delil yoktur. Ancak saha-beler zamanındaki putperest müşriklerinin kestiği hayvanların yenilemeyeceğine dair görüşler vardır.” (Faslu'l-Hitab fi ibahat zebaih ehli'l Kitap s:19)

Cevap: Kur'an ve sünnette müşriklerin kestiğinin haram olduğuna dair bir delil yoktur sözü yanlıştır. Daha önce de açıklandığı gibi bu konuda Kur'an'da da sünnette de açık deliller vardır. Velev ki Kur'an ve sünnette bu konuda bir delil olmasa bile, ondört asır boyunca müslümanların yahudi ve hristiyanlar dışındaki müşriklerin kestiğinin yenilemeyeceğine dair icmaı, onların kafalarından veya adetlerinden çıkarttıkları bir mesele değildir. Çünkü bu hüküm ya Allah'ın haram kıldığını helal veya helal kıldığını haram kılmaktır. Bu ise ancak delile dayanarak yapılabilir.

Şayet sahabeler bir konuda ittifak etmişlerse, bu ittifak haberi ehad hadisten daha kuvvetli bir delildir. Sahabeler Kur'an ve sünnette açık olmayan bir mesele üzerinde ittifak etmişlerse, onların bu ittifakı, uyulması gereken çok sağlam bir delil olur. Hele bir de bu ittifakı Kur'an ve sünnetten destekleyen deliller mevcut ise, ki bu konuda mevcuttur, o zaman tereddütsüz bu ittifakı kabul etmek gerekir.

Kafirlerin et yemek niyetiyle kestikleri hayvan etlerinin haram olduğu Kur'an, sünnet ve sahabelerin icmasından delillerle daha önce açıklanmıştır.

Fakat “Bu hüküm sadece sahabeler zamanındaki müşriklere hastır. Sahabeler yalnız onları kastetmişlerdir” demek delilsiz bir iddiadır. Şayet bu mantıkla yola çıkacak olursak, sahabeler zamanında inmiş olan bütün Kur'an ve sünnet hükümlerinin de yalnız onlara has olup bizi bağlamadığını söylemiş oluruz. Bu ise, Kur'an'ın kıyamete kadar gelip geçecek bütün insanları bağlayıcı olduğunu bildiren Kur'an naslarını inkar etmektir ki, bu da küfürdür.

Müşriklerin yemek için kestikleri ile putlara kestiklerini farklı görmek hiç bir delile dayanmayan yanlış bir görüştür. Rasulullah (s.a.s) müşriklerin ne putlarına kestiklerinden yerdi, ne de yemek için kestiklerinden yerdi.

Bize ulaşan sahih bilgilere göre Rasulullah (s.a.s) ve sahabeler (r.a) müşriklerin hiç bir kestiğini yememişlerdir. Yemek için mi kesmişler yoksa putlara mı kesmişler diye de hiç bir araştırma yapmamışlardır.

11- Kominist, ateist, laik ve sosyalistler Kur'an'daki müşrik kavramına girmezler. Bu yüzden onların kestiği yenir.

Katar şer'i mahkemeler ve din işleri başkanı Şeyh Abdullah b. Zeyd b. Mahmud şöyle diyor:

“Müşrikler” lafzı, Kur'an'ı inkar eden, Rasulullah (s.a.s)'i kabul etmeyen, İslamdinine girmeyen bütün herkesi kapsamamaktadır. Kur'an' daki müşrik sözünden ancak. Hicaz, Necd ve onlara benzeyen arap putperestleri kastedilmektedir. Komunistler, ateistler, laik ve sosyalistler Kur'an'da kastedilen mutlak müşrik vasfında değillerdir. Onların kestikleri hayvanların eti müşriklerinki gibi haram hükmünde değildir. (Faslu'l-Hitab fi ibahat zebaih ehli'l Kitap s:19)

Cevap: Müşrik lafzı, Kur'an ve sünnette; yalnız Allah'a yapılması gereken ibadetlerden herhangi birisini, Allah'tan başkasına yapan kişiler için kullanılmıştır. Hristiyan ve yahudiler de müşriktirler. Fakat bunları, başkası değil bizzat Allah (cc) et meselesinde diğer müşriklerden ayrı tutmuştur. Yoksa müşrik olmadıkları için bu şekilde ayrı bir hüküm almış değillerdir. “Müşriklerden ayrı tutuldukları için onlar müşrik değildirler” demek büyük bir hata olur.

Rasulullah (s.a.s) zamanında yalnız kitap ehli ve arap putperestleri yoktu. Bunların yanında Allah'ı inkar eden, puta değil de ateşe veya zamana tapan müşrikler de vardı. Fakat müslümanlar bunların hepsine “müşrik” hükmünü veriyorlardı.

Müslim'de geçen ve Yezid İbni Habib'den rivayet edilen hadiste, sahabelerin berberi ve mecusileri de müşrik olarak vasıflandırdıkları ve kestiklerini yemedikleri açıkça görülmektedir. Bu yüzden müşrik kelimesini belli bir taifeye hasretmek doğru olmaz. Müşrik kelimesi bir sıfattır ve kim olursa olsun bu sıfatı üzerinde bulunduran herkes müşrik olarak isimlendirilir.

12- En'am: 121 ayetinin nüzul sebebine göre haram olan sadece Allah'ın isminden başka bir isim zikredilerek kesilen hayvanların etleridir.

Fuad Abdulmun'im Ahmed şöyle diyor:

“Üzerine Allah'ın adı anılmadan kesilen (hayvan)lardan yemeyin! Çünkü onu yemek fısktır.” (En'am: 121)

Ayetinin nuzül sebebi şudur:

Bu ayet müşriklerin kesim yaparken Allah'ın ismini değil de putlarının ismini zikrederek kestikleri hayvanlar hakkında nazil olmuştur. Buna göre ayetin meali şöyle olur:

“Kureyş müşriklerinin Allah'ın ismini değil de putlarının ismini zikrederek kestikleri hayvanların etlerini yemeyin.”

Bu ayetin nuzül sebebine göre haram olan; Allah'ın isminden başka isim zikredilerek kesilen hayvanların etidir. Bunun dışındaki etler ise helaldir. (Faslu'l-Hitab fi ibahat zebaih ehli'l-Kitap s:18)

Cevap: Fuad Abdülmün'im Ahmed, kendi görüşünü destekleyebilmek için malesef ayetin nuzül sebebini eksik almış ve ayetin aynı zamanda mecusilerin kestiği hayvanların etleri hakkında da nazil olduğunu nakletmemiştir. Halbuki ayetin nüzul sebebi şöyledir:

İbn-i Ebi Hatim, Ata'dan şöyle rivayet etmiştir: Bu ayet Kureyş'in putlarına kestiği etler ve mecusilerin kestiği etler hakkında nazil olmuştur. (Kasimi- Mehasinu't-Te'vil)

Ayetin bu nuzül sebebine göre, hem putperestlerin hem de mecusilerin kestikleri haram kılınmıştır.

Rasulullah (s.a.s) zamanındaki putperestler, hayvan keserken putlarının isimini zikrederek keserlerdi, denilebilir. Fakat mecusiler yemek için kestikleri hayvanların üzerine hiçkimsenin ismini zikretmezlerdi. Çünkü zaten mecusiler puta tapmazlardı. Bu yüzden ayetin nuzül sebebi yalnız “Allah'tan başkasının ismi zikredilerek kesilen hayvanların etini haram kılar” denilemez.

Bu ayet hakkında rivayet edilen diğer bir nüzul sebebi de şudur:

“Bir müslüman topluluk Rasulullah'a geldi ve şöyle dedi:

“Ya Rasulallah biz kendi öldürdüğümüzü yiyoruz fakat Allah'ın öldürdüğünü niçin yemiyoruz?” Bunun üzerine En'am: 118-121 ayetleri indi.” (Tirmizi)

Taberi şöyle dedi:

“Ey mü'minler! Gerçekten Kur'an ayetlerine inanıyorsanız, putperestlerin kestiği hayvanların değil; sizin ve kitap ehlinin kestiği hayvanların etlerinden yiyin!

Sizin veya kitap ehli bir kimse tarafından kesilmeden ölen hayvanın etini yemeyin! Bunu yemek Allah'ın emri dışına çıkmaktır. Azılı insi ve cinni şeytanlar, leş yemenin haramlılığı üzerinde tartışmak için yardımcılarına vehim ve vesveselerini telkin ederler.”

İbn Abbas şöyle dedi

“Müşrikler, müslümanlara şöyle dediler: “Rabb'inizin öldürdüğü hayvanı yemiyorsunuz, ama kendi öldürdüğünüz hayvanları yiyorsunuz! Bu olacak şey mi?” Böyle demekle, leşlerin, insan tarafından kesilen hayvandan daha iyi olduğunu ifade etmek istemişlerdi.”

Ata şöyle dedi:

“En'am: 118 ayeti bir şey yerken, içerken veya keserken Allah'ın isminin zikredilmesi gerektiğini bildiriyor.

En'am: 119 ayetinin manası şudur: Allah'ın ismini zikrederek elinizle öldürdüğünüz hayvanı yemenize engel olan nedir? Halbuki Allah helali, haramı size açıkladı ve şüpheyi giderdi.

“...Doğrusu çoğunluk heva ve hevesine uyarak bilmeden sapıtıyorlar...” (En'am: 119)

Burada kastedilen müşriklerdir. Onlar şöyle dediler Allah'ın kendi bıçağı ile kestiği sizin bıçağınız ile kestiğinizden daha hayırlıdır.

13 -En'am: 121 ayeti kim keserse kessin besmele ile kesilen etlerin helal olduğunu bildirmek için gelmiştir

Bazıları alimlerin bu ayetler hakkındaki görüşlerini gözardı edip, bu ayetleri genel olarak almış ve şöyle demişlerdir: “Üzerine Allah'ın adı zikredilerek kesilen hayvanların eti, kesen kim olursa olsun helal olması gerekir. Çünkü Allah (c.c) bu ayetlerde “üzerine Allah'ın adı anılan hayvanları yiyin!” buyuruyor. Bu sebeple, kesen kim olursa olsun, ister kafir ister müslüman olsun şayet keserken Allah'ın ismini zikrederek keserse müslümanların bu eti helal kabul etmeleri gerekir. Bu etleri helal kabul etmemek;

“Size ne oluyor ki üzerine Allah'ın adı anılan şeylerden yemiyorsunuz?” (En'am:119) ayetine muhalefet etmek olur.

Cevap: Öncelikle bu ayetler iddia edildiği gibi; kesen kişi kim olursa olsun besmele ile kestiği taktirde o etin helal olacağını bildirmek için gelmemiştir. Ayetlerin nüzul sebebi şöyledir:

Suddi şöyle diyor: Müşrikler inananlara: "siz Allah'ın rızasına uyduğunuzu nasıl iddia edebilirsiniz? Allah'ın kestiğini yemiyorsunuz da kendi kestiğinizi yiyorsunuz" dediler. Bunun üzerine Allah (c.c) da:

"Şayet onlara itaat eder (ve ölü etini helal kabul ederek yer)seniz şüphesiz sizler de müşrikler olursunuz."(En'am: 121) buyurdu. (İbni Kesir)

Buna göre ayetin manası şöyle olur: "Ey müslümanlar! Kafirlere itaat etmeyin, besmele ile kestiğiniz hayvanlara ölü hükmü vermeyin! Bu hayvanların eti sizin için helaldir, onlardan yiyin!" Ayetlerin asıl manası budur ve bütün müfessirler de bu ayetleri bu şekilde açıklamışlardır.

Bu ayetlerin manasını iddia edildiği gibi genel olarak almak, yani besmele ile kesen kim olursa olsun kestiği yenilir diyebilmek için, ayetlerin bu genel manasını tahsis eden veya bu manaya zıt gelen bir şer'i delilin olmaması gerekir. Bu bütün alimlere göre kabul edilen genel bir kaidedir. Bu yüzden En'am: 118-119-121 ayetlerini iddia edildiği gibi genel olarak alabilmemiz için bu ayetlere zıt olan veya onları tahsis eden bir şer'i delilin olmaması gerekir. Halbuki müslümanlar ve ehli kitap dışındaki kimselerin, besmele ile bile kesmiş olsalar, kestiklerinin haram olduğunu gösteren hem Kur'an'dan hem sünnetten hem de icmadan deliller vardır. Bu sebeple on dört asır boyunca bu ayetleri genel olarak alıp da; "besmele ile kesildiği taktirde kesen kim olursa olsun kestiği yenir" diye anlayan hiçbir muteber alim çıkmamıştır.

14 - Etin helal olmasının illeti besmeledir. Bunun için kim besmele çekerek hayvan keserse eti yenir

a - Ebu'l Fida İsmail ibn Kesir şöyle diyor:

"Kitap ehlinin kestiği alimlerin icmaı ile müslümanlar için helaldir. Çünkü onlar Allah'tan başkası için hayvan boğazlamanın haram olduğuna inanırlar ve kestikleri hayvanların üzerine yalnızca Allah'ın ismini anarlar. Allah hakkında sapık düşünceleri olsa bile...

O vakit ehli kitap, kestikleri hayvanlar ve kurbanlar üzerine Allah'ın adını anarlardı ve bunu ibadet olarak telakki ederlerdi. Bunun içindir ki, Allah onların dışındaki diğer şirk ehlinin ve benzeri din mensuplarının kestiklerini mübah kılmamıştır. Çünkü onlar hayvan boğazlarken Allah'ın adını anmazlardı. Hatta eti yerken tezkiyeye önem vermezler ve ölü eti yerlerdi. Kitap ehli ise böyle yapmazdı." (İbni Kesir c: 3 s: 37)

Bu sözden yola çıkarak bazı kimseler; “Hayvan etinin haram olması, keserken üzerine kimin isminin zikredildiğine bağlıdır. Eğer Allah'ın ismi zikredilerek kesilirse, kesen kim olursa olsun kestiği yenir. Eğer keserken Allah’ın adı zikredilmezse kesen kim olursa olsun, ister müslüman ister kafir olsun kestiği yenmez” diye iddia etmişlerdir.

Cevap: “İbni Kesir'in ilk sözünden, kitap ehlinin kestiği hayvanların helal kılınmasındaki illetin besmele veya Allah'tan başkasının ismini zikretmemek olarak anlayıp, bu hükmü genelleştirmek yanlıştır. Çünkü burada İbni Kesir, etin helal olmasının illetini değil, Ehli kitabın kestiklerinin helal kılınmasının hikmetini kendi görüşü ile anlatıyor.

İbni Kesir ehli kitab dışındakilerin besmele ile kestikleri yenir dememiştir. Bilakis yenilmez demiş ve mecusilerin kestikleri yenir, diyen Ebu Sevr'in getirdiği hadisi kabul etmeyerek Mecusilere ehli kitab hükmünün verilemiyeceğini bildiren Buhari'de geçen hadisi delil getirmiştir. Müşriklerin kestiğinin helal olduğuna delil getirilen Muvatta'da geçen hadis sahih olsa bile Maide: 5 ayetiyle tahsis edildiğini söylemiştir.

Müfessirlerin sözlerini Kur'an, sünnet ve icmaya zıt düşmeyecek bir şekilde anlamak gerekir. Tefsir alimleri hiçbir zaman; “Allah (c.c) müşriklerin kestiğini, hayvan keserken Allah'tan başkasının adını zikrettiklerinden dolayı haram kılmıştır” dolayısıyla, “müşrikler hayvan keserken Allah'ın isminden başka bir isim zikretmezlerse veya Allah'ın ismini zikrederlerse kestikleri yenir” dememişlerdir.

b- Şevkani şöyle diyor:

“Bir kafir Allah'ın ismini zikreder, Allah'tan başkasının ismini zikretmez ve şeriate uygun olarak hayvan keserse, kestiği hayvanın eti haram olmaz. Bunun haram olduğunu gösteren herhangi bir delil yoktur.

Kafirin, Allah'ın isminden başka bir isim zikrederek kestiği hayvan etleri yenilmez. Zaten bunu yapan bir müslüman olsa, onun kestiği de haramdır, yenilmez.

Yine, bir kafir Allah'ın ismini zikretmeyi ihmal ederek kesim yaparsa, kestiği yenmez. Aynı, müslümanın Allah'ın adını zikretmeyerek kestiği hayvanın yenilmemesi gibi...

“Kafirlerin kestiği icma ile haramdır” iddiası doğru değildir. Doğru olsa bile bu icmanın, Allah'ın isminden başka bir isim zikredilerek veya Alah'ın ismi zikredilmeyerek kesilen hayvanlara hamledilmesi gerekir.

Kitap ehlinin kestiği de, ancak Allah'ın ismini zikrederek keserlerse helal olur. Aynı müslümanlarda olduğu gibi...” (Es-Seylü'l-Cerrar c: 4 s: 6566)

Cevap: Allah (c.c)'nun kitap ehli olan yahudi ve hristiyanların kestiğini helal kılmasının sebebi, onların hayvan keserken üzerine daima Allah'ın ismini zikretmelerindendir" sözü yanlıştır.

Bu sözün doğru olabilmesi için, Allah (c.c)'nun oğlu ve eşi olduğunu söyleyen ve Allah'ın üç olduğu inancına sahip olan kitab ehlinin, daima Allah'ın ismini zikrederek hayvan kestiklerine dair bir delil olması gerekir.

"Yahudi ve hristiyanların kestiklerini yiyebilmemiz için, kesim sırasında Allah'ın ismini zikretmeleri gerekir" sözüne gelince; yahudi ve Hristiyanlar gibi sapık inanca sahip kimselerin hayvan keserken daima Allah'ı hatırlamaları zor bir ihtimaldir. Hatta onlar Allah'ın ismini zikretseler bile, gerçek mabud olan Allah'ın ismini değil kafalarındaki vasıflara sahip olan Allah'ın ismini zikrederler. (Onlara göre Allah İsa ve Uzeyr'in babasıdır. Biz Allah (cc)'yu bu tür vasıflardan tenzih ederiz.)

Putperestler de aynı şekilde, Allah'ın ismini zikretseler bile, dünyayı yaratan, öldüren, yaşatan, yağmuru yağdıran, fakat kendisine putlar aracılığı ile yaklaşılan Allah'ın ismini zikrederler.

Aynı şekilde müslüman olmadığı halde müslüman olduğunu iddia eden günümüz insanları, Allah'ın ismini zikretseler bile, inançlarına göre, namaz, oruç ve hacda kendisine uyulan fakat ticaret, hukuk, iktisat ve diğer dünya işlerine karışmayan Allah'ın ismini zikrederler. Dolayısıyla onlar besmele çekseler bile, İslam şeriatinin istediği manada besmele çekmedikleri için kestikleri yenmez, haramdır.

Cumhura göre; Allah (c.c) yahudi ve hristiyanların kestiğini helal kılmış fakat, kesim yaparken besmeleyi zikretmelerini şart koşmamıştır.

Bu konuyla ilgili şöyle bir rivayet vardır:

İkrime'den İbni Abbas (r.a) şöyle demiştir:

"Allah (c.c):

"Üzerine Allah'ın adı anılmadan kesilen (hayvan)lardan yemeyin! " yemeyin!" (En'am:121) buyurduktan sonra bu hükümden;

"kitap ehlinin yemeği (kestiği) size helaldir." (Maide: 5)

buyurarak kitap ehlinin kestiğini istisna etmiştir. Kitap ehlinden kasıt yahudi ve hristiyanlardır." (Ebu Davud, Kurtubi Tefsiri)

Bu rivayetten anlaşılıyor ki, Allah (c.c) besmele çekilmeden kesilen hayvanları haram kıldıktan sonra, kitap ehlini bu hükümden istisna etmiştir, yani kitap ehlinin kestiğinin helal olması besmeleyi zikretmelerine bağlı değildir.

Allah (c.c) hayvan keserken besmeleyi zikretmeyi müslümanlara şart koşmuştur. Çünkü, hayvan keserken üzerine Allah'ın adını anmak ibadettir ve ancak müslümanların yaptığı ibadetler geçerlidir. Müşrik ve kafirlerin yaptığı ibadetler ise Allah katında geçerli değildir.

Zaten cumhur (alimlerin çoğu), hayvan kesmeyi ibadet saydığı için besmele ve niyetin de şart olduğunu söylemişlerdir.

Kesilen hayvan etinin helal olmasında besmelenin illet olduğunu söylemek yanlıştır. Çünkü birşeyin illet olabilmesi için onun herhangi bir nassa aykırı olmaması gerekir. Eğer bir şey illet olarak kabul ediliyor ise, illetin yokluğunda onunla ilgili hükmün de olmaması gerekir. Yani, eğer besmele illet ise, ne şekilde olursa olsun, ister bilerek ister unutarak zikredilmediği zaman, kesilen hayvan etinin haram olması gerekir.

Fakat aşağıdaki rivayet, besmelenin illet olmadığını açıkça göstermektedir.

Aişe (r.a) şöyle demiştir:

"Rasulullah (s.a.s)'e bir grup müslüman geldi ve dediler ki:

"Yeni müslüman olmuş bir kavim bize et getiriyor. Keserken Allah'ın ismini zikredip zikretmediklerini bilmiyoruz. Ne yapalım?" Bunun üzerine Rasulullah (s.a.s):

"Siz Allah (c.c)'nun adını zikrederek yiyin!" buyurdu. (Buhari, Ebu Davud, Nesei, İbniMace, Malik)

Şayet besmele illet olsaydı, yeni müslüman olmuş bu kimselerin hayvan keserken besmele çekip çekmedikleri bilinmediği için, kestiklerinin yenilmemesi gerekirdi.

Besmele illet olsaydı, ister bilerek, ister bilmeyerek ister unutularak terkedilmiş olsun, besmele zikredilmeden kesilen hayvanların etlerinden yemek haram olurdu.

Halbuki cumhura göre; besmele unutularak zikredilmese de, kesilen hayvanın eti helaldir, yenilebilir.

"İster müslüman ister kitap ehli olsun, hayvan keserken besmeleyi zikretmeyenlerin kestikleri yenmez" diyen alimler, hiçbir zaman; "müşrikler besmele çekerek hayvan keserlerse, kestikleri yenir" dememişlerdir.

Besmeleyi şart koşan alimlerin bazıları, bunu sadece müslümanlar için, bazıları da hem müslümanlar hem de kitap ehli için şart koşmuştur.

Besmeleyi hayvan etinin yenmesi için illet kabul edip, zikreden kim olursa olsun, kestiği hayvanın eti yenir demek yanlıştır. Çünkü birşeyin illet olabilmesi için bir takım şartlar vardır. Bunlardan bazıları şunlardır:

1- İllet olacak vasfın herhangi bir nassa zıt olmaması gerekir. Halbuki besmelenin illet olmadığını gösteren naslar mevcuttur.

Aişe (r.a) şöyle demiştir:

“Rasulullah (s.a.s)'e bir grup müslüman geldi ve dediler ki:

“Yeni müslüman olmuş bir kavim bize et getiriyor. Keserken Alllah'ın ismini zikredip zikretmediklerini bilmiyoruz. Ne yapalım?” Bunun üzerine Rasulullah (s.a.s):

“Siz Allah (cc)'nun adını zikrederek yiyin” buyurdu. (Buhari, Ebu Davud Nesei, İbni Mace, Malik)

Şayet besmele illet olsaydı, yeni müslüman olmuş bu kimselerin kestiklerinin, keserken besmele çekip çekmedikleri bilinmediği için yenilmemesi gerekirdi. Rasulullah (s.a.s)'in bu etlerin yenilmesine izin vermesi besmelenin illet olmadığını gösterir.

2- İllet olan vasıf ortadan kalktığında, ona bağlı olan hüküm de ortadan kalkar.

Şayet besmele illet olarak kabul edilirse, unutularak dahi olsa, besmele zikredilmediği taktirde kesilen hayvan etinin haram olması gerekirdi.

Halbuki cumhura göre; bir müslüman besmeleyi unutma sebebiyle zikretmezse, kestiği hayvanın eti haram olmaz, helaldir ve yenilebilir.

Besmele, kesilen hayvan etinin helal olabilmesi için şarttır, diyen alimler bile besmelenin illet olduğunu söylememişler ve “hayvanı besmele ile kesen kim olursa olsun, isterse bir müşrik olsun, kestiği helaldir yenilebilir” dememişlerdir.

Onlar; “besmele ancak nasslardan dolayı, kesilen hayvanın helal olabilmesi için şarttır. İşte bu sebeple, zikredilen şart tahakkuk etmezse, yapılan amel batıl olur. Yani kesilen hayvanın eti haram olur” demişlerdir

Mesela; namazın sahih olabilmesi için abdestli olmak şarttır. Bir kimse abdesti olmadığı halde namaz kılsa, kıldığı namaz batıl olur. Fakat buradan yola çıkarak; “abdesti olan ve bütün şartlarını yerine getirerek namaz kılan bir kafirin kıldığı namaz geçerlidir” şeklinde bir hükme varılmaz. Aynı şekilde; “bir kafirin besmele dahil bütün şartlarını yerine getirerek kestiği hayvanın eti de helaldir, yenilebilir” denilemez.

Sahabelerin, kafirlerin kestiğinin yenmeyeceğine dair icması açıktır. Bu icmayı kafirlerin dinine değil de, Allah'ın ismini zikretmemeye veya Allah'tan başkasının ismini zikretmeye hamletmek yanlıştır.

İbni Abbas (r.a)'nun: "Allah (c.c);

"Üzerine Allah'ın adı anılmadan kesilen (hayvan)lardan yemeyin." (En'am 121) buyurduktan sonra;

"kitap ehlinin yemeği (kestiği) size helaldir" (Maide: 5) buyurarak kitap ehlinin kestiğini bu hükümden istisna etmiştir. Kitap ehlinden kasıt yahudi ve hristiyanlardır." (Ebu Davud, Kurtubi Tefsiri)

sözü, ehli kitabın besmeleyi zikretmesinin şart olmadığını göstermektedir.

Ayrıca Şevkani'nin yazmış olduğu Fethü'l Kadir adli tefsir kitabının 5. cildinin 18. sayfasında, Maide: 5 ayeti tefsir edilirken, bizzat Şevkani'nin kendisi; "Maide: 5 ayetinin zahirine göre; kitap ehli Allah'ın adını zikretmese bile, kestikleri helaldir ve Maide: 5 ayeti;

"Üzerine Allah'ın adı zikredilmeyen (hayvan)ları yemeyin!" (En'am: 121)

ayetini tahsis etmiştir. Buna göre yahudiler Uzeyr'in, hristiyanlar Mesih'in adını zikrederek kesim yapsalar bile, kestikleri yenir" demiştir.

15-Maide: 3 ayetindeki hitap geneldir. Yalnız müslümanlara hasredilemez:

Şevkani şöyle diyor:

"Bazı alimler, kafirlerin kestiği hayvanların etlerinin haram olduğuna;

"Ancak sizin kestiğiniz müstesna" (Maide: 3) ayetini delil göstererek buradaki hitabın yalnız müslümanları kapsadığını söylerler.

Ancak bu doğru değildir. Çünkü, ayetteki hitap geneldir ve bütün muhatapları kapsar. Kim bu hitap kafirleri kapsamaz derse delil göstermesi gerekir. (Esseylü'l-cerrar c: 4 s: 66)

Cevap: "Sizin kestiğiniz müstesna" (Maide: 3) ayetindeki hitabın yalnız müslümanları değil de, müslüman olsun kafir olsun, bütün muhatabları kapsadığını söylemek büyük bir hatadır.

Ayetteki "sizin kestiğiniz müstesna" hitabıyla muhatab alınanlar müslümanlardır. Ayetin siyakı bunu göstermektedir. Zira Allah (c.c) bu ayeti kerimenin başından itibaren haram kıldığı şeyleri zikretmekte ve ayetin başında "hurrimet aleykum" yani "size haram kılındı" buyurmaktadır.

Alim olsun, cahil olsun her müslüman bilir ki; Allah (c.c), haram helal hükümlerini kafirler için değil, yalnız müslümanlar için bildirmiştir. Bu sebeple, daha ayetin başında, “size haram kılındı” buyurarak müslümanları muhatab almıştır. Dolayısıyla, “sizin kestiğiniz müstesna” hitabının muhatabı da müslümanlardan başkası değildir.

Eğer ayetteki hitab, müslüman ve kafir herkesi kapsamış olsaydı, o zaman Allah (c.c), “İlla ma zekkeytum” yani “sizin kestiğiniz müstesna” değil, “illa ma zükkiye” yani “ancak kesilenler müstesna” lafzını kullanırdı. Zira kesen kişi önemli olmasaydı, ayette, “siz” zamirinin kullanılması anlamsız olurdu.

16 - Maide: 3 ayeti Maide: 5 ayetini neshetmiştir

Kafirlerin kestiğinin yenilebileceğine şöyle bir delil getirilmiştir:

“Ancak sizin kestiğiniz müstesna...” (Maide: 3)

ayeti, kafir müslüman herkes için geneldir ve bu şekilde anlaşılması gerekir. Zira böyle anlaşılmaz da sadece müslümanlara has kılınırsa, Maide: 3 ayeti en son inen ayet olduğuna göre bu ayetin kitap ehlinin kestiğinin helal olduğunu söyleyen Maide: 5 ayetinin hükmünü neshetmesi gerekirdi.

“Kitap ehlinin yemeği (kestiği) size helaldir.” (Maide: 5)

ayeti nesholunmadığına göre, o zaman Maide: 3 ayetindeki “sizin kestiğiniz” genel, yani hem müslümanların hem de kafirlerin kestiği hariç şeklinde anlaşılmalıdır.

Cevap: Sınırlandırılmış bir hüküm geldiği zaman, eğer bu hüküm son inen hükümlerden ise, her zaman kendisinden önce gelen hükümleri neshetmez.İçkiyi tamamen haram kılan hüküm, daha önceki namaz dışında içki içme hükmünü tamamen neshetmiştir. Fakat Allah (c.c) önceleri bu ümmete sadakayı farz kılmış, daha sonra onun yerine zekatı farz kılmış, fakat zekatın farz kılınışı, sadakanın varlığını ortadan kaldırmamıştır. Aynen bunun gibi;

“Ancak sizin (müslümanların) kestiğiniz müstesna.” (Maide: 3) ayeti de ehli kitabın kestiğinin helal olduğunu bildiren hükmü ortadan kaldırmamıştır. Bu ayet ehli kitabın kestiğini haram kılmaz.

Şayet “sizin kestiğiniz müstesna” ayeti kendinden önceki hükümleri neshetmiştir diyecek olursak, bu sözden müslümanların bu ayet inmeden önce hem ehli kitabın hem de diğer müşriklerin kestiğini yediklerini iddia etmiş oluruz. Halbuki sahih rivayetlere göre Rasulullah (s.a.s) ve sahabeleri hem Mekke'de iken, hem de Medine'ye hicret ettikten sonra yahudi ve hristiyanlar dışındaki müşriklerin kes-

tiklerini yememişlerdir. Zaten, bütün müşriklerin kestiği, müslümanlar tarafından yiyiliyor olsaydı, ehli kitabın kestiğinin yenilebileceğine dair hüküm bildiren;

“Kitap ehlinin yemeği (kestiği) size helaldir. (Maide: 5) ayeti inmezdi.

“Sizin kestiğiniz müstesna.” ayeti ise yeni bir hüküm bildirmek için değil, Mekke'de de var olan bir hükmü bildirmek için inmiştir. Maide: 3 ayetinin baş tarafında haram olduğu belirtilen şeyler, Mekke'de inmiş olan En'am suresinde de zikredilmektedir. Bu ayet yeni neshedici hükümler bildirmek için değil, boğulmuş olan taş, sopa vs. ile vurulup öldürülmüş hayvanların da ölü hükmünde olduklarını bildirmek için inmiştir.

17 - Bugünkü ehli kitap Rasulullah zamanındaki kitap ehli hükmünde değildir:

Mevdudi gibi bazı alimler şöyle demişlerdir: “Zamanımızdaki ehli kitab ile Kur'an'da geçen ehli kitab aynı hükümde değildir. Zamanımızdakilerin kestiği hayvanlar yenmez.”

Cevap: Mevdudi; “Zamanımızdaki ehli kitabın durumu Rasulullah (s.a.s) zamanındaki ehli kitap gibi değildir. Onlar dinlerinden uzaklaşarak artık kitaplarına uymamaktadırlar” diyerek zamanımızdaki yahudi ve hristiyanları Kur'an'da geçen ehli kitap hükmünden ayrı tutmuştur. Fakat bu doğru değildir.

Bir yahudi veya hristiyan kendisi için “ben yahudiyim” veya “ben hristiyanım” dediği müddetçe, yani dininden vaz geçmediği müddetçe, ne yaparsa yapsın yahudi ve hristiyan hükmündedir. Laik olsun, sosyalist olsun, kapitalist olsun farketmez, bu vasıflar onlardan ehli kitap olma özelliğini kaldırmaz. Ancak; “ben yahudiliği veya hristiyanlığı kabul etmiyorum” diyen veya müslüman olduktan sonra tekrar yahudiliğe veya hristiyanlığa dönüp mürted olanlar ehli kitap hükmüne girmezler.

Bugünkü yahudi ve hristiyanlar, işledikleri sebebiyle dinlerinden irtidat etmişlerdir, denilemez. Çünkü zaten Rasulullah (s.a.s) zamanında da dinlerini tahrif ediyor ve istediklerini helal, istediklerini haram kılıyorlardı. Yaptıkları bu küfür amellerinden dolayı, müslümanların dininde olduğu gibi onlar da mürted olmuştur, dinlerinden çıkmışlardır, denilemez.

Ancak, müslümanların dini haktır ve ancak bu dinde küfür işleyenler mürted olur. Yahudi ve hristiyanların dini ise zaten tahrif edilmiş ve hak din olmaktan çıkmıştır. Rasulullah (s.a.s), bir çok küfür işlemelerine rağmen onlara; siz kitap ehli değilsiniz demedi.

Yahudiler kendi dinlerinde mevcut olan zina cezasını uygulamadıkları halde, Rasulullah (s.a.s) yine de onları ehli kitap saymıştır. Hatta yahudiler Rasulullah (s.a.s) zamanında müşriklerin müslümanlardan daha üstün olduklarını söylemelerine rağmen, Rasulullah (s.a.s) onları ehli kitap hükmünden istisna etmemiştir.

Bu sebeple bir kimseye yahudi veya hristiyan diyebilmek için, mevcut olan kitaplarına uyup uymadıklarına bakmak yanlış olur. Kitaba bağlılık ancak müslümanlar için geçerli bir şarttır. Yahudi ve hristiyanlar Rasulullah (s.a.s) zamanında bile kitaplarına uymuyorlardı. Buna rağmen, kendilerine; ben yahudiyim veya hristiyanım dedikleri müddetçe, ehli kitab hükmü verilmiş ve bu hüküm çerçevesinde muamele edilmiştir.

18 - Elektrikle öldürülen hayvanların etleri helaldir

Muhammed Reşid Rıza şöyle diyor:

Kesilecek olan hayvanların kanını akıtmak şart değildir.Şer'ikesimden kasıt; hayvana işkence etmeden ve eziyet vermeden öldürmektir. Bu sebeple elektirikle öldüİrülen hayvanların etleri de yenilebilir. (Menar Tefsiri c: 6 s: 120)

Cevap: Bu iddia yanlıştır. Çünkü "tezkiye (şer'i kesim)" kelimesinden kasıt alimlerin icmaı ile kesmektir. Hiçbir alim arapçada "tezkiye" kelimesinden kastın; "hayvanı, işkence etmeden, nasıl olursa olsun öldürmek" olduğunu söylememiştir.

"Sizin yetişip tezkiye ettiğiniz (kestiğiniz) müstesna." (Maide: 3)

ayetindeki "tezkiye" kesmek anlamındadır. Kesmek ise iki şah damarının, yemek borusunun ve nefes borusunun hepsinin veya çoğunun kesilmesi demektir. (Bak. Lisanü'l-Arab, En Nihaye)

Rasulullah (s.a.s)'in şu hadisi şerifinden de bu anlaşılmaktadır:

"Kanı akıtılanları ve Allah'ın ismi zikredilerek kesilenleri ye!" (Buhari, Müslim, Ebu Davud, Tirmizi, Nesei)

Allah (c.c) kanı da haram kılmıştır. Fakat elektirikle öldürülen hayvanın kanı içinde kalacağı için temiz olan eti de kirletir.

Hayvanın direncini azaltarak rahatlıkla kesebilmek için birtakım alet ve maddeler (elektirik şoku, gaz, uyuşturucu vb.) kullanmak caizdir. Ancak hayvan bu alet ve maddelerin kullanımı sonucu ölmemelidir ve bu aletler kullanıldıktan sonra, şer'i kesime uygun olarak kesilen hayvanda, kan fışkırması, vücudunda kıpırdama vb. canlılık belirtilerinin olması şarttır. Şayet hayvan bu alet ve maddelerin kullanılması sonucu kesilemeden ölürse etinden yemek haram olur.